

บทที่ ๔

มโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงที่นำเสนอผ่านตัวละครในนวนิยาย ของปิยะพร ศักดิ์เกษม

นวนิยายเป็นงานเขียนที่ผู้แต่งใช้เป็นสื่อกลางในการสื่อสารเรื่องราว ประสบการณ์และแนวคิดต่างๆไปยังผู้อ่าน องค์ประกอบต่างๆของนวนิยายล้วนมีส่วนในการนำเสนอสิ่งที่ผู้แต่งต้องการสื่อ ในฐานะองค์ประกอบหนึ่งของนวนิยายตัวละครจึงมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับการนำเสนอทัศนคติของผู้แต่งและแนวคิดของเรื่อง

ในวิทยานิพนธ์นี้ผู้วิจัยศึกษามโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงที่ปรากฏในนวนิยายของปิยะพร ดังนั้นจึงใคร่จะนำเสนอความหมายของมโนทัศน์ เพื่อความเข้าใจในการศึกษาวิทยานิพนธ์นี้มากยิ่งขึ้นดังนี้

มโนทัศน์ เป็นคำที่บัญญัติขึ้นตามคำศัพท์ภาษาอังกฤษคือคำว่า **Concept** โดยมีคำในภาษาไทยคำอื่นที่แปลความหมายมาจาก **Concept** เช่นเดียวกันหลายคำ เช่น มโนภาพ สังกัป แนวคิด เป็นต้น ซึ่งมีผู้นำคำเหล่านี้ไปใช้ตามความหมายของแต่ละสาขาวิชาอย่างกว้างขวาง

ผู้วิจัยใช้คำว่า **มโนทัศน์** ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จึงต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำว่า **มโนทัศน์** ซึ่งเป็นแนวทางที่จะนำไปใช้ในการศึกษาวิจัยต่อไป จากการศึกษาพบว่าผู้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ได้ใช้หนังสือเรื่องการคิดเชิง**มโนทัศน์** ในการอธิบายความหมายของคำว่า **มโนทัศน์** ไว้ดังนี้

มโนทัศน์ ในที่นี้มีความหมายเดียวกับคำว่า **คอนเซปต์** (concept) ในภาษาอังกฤษ มาจากรากศัพท์ภาษาลาตินว่า **conceptus** หรือ **concupere** (**conceive**) หมายถึงการคิดถึงหรือจินตนาการถึงบางสิ่งการเกิดแนวคิดหรือเกิดความเข้าใจต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งในความคิดของเราเมื่อนำมาใช้ในภาษาไทยในทางปรัชญา อาจใช้คำว่า สังกัป หรือมโนภาพ ส่วนในแวดวงวิชาการ การดำเนินธุรกิจ การสื่อสารมวลชน และการสื่อสารในระดับปัจเจกชนทั่วไป อาจใช้คำว่า แนวคิด ความคิด ความคิดเห็นความคิดรวบยอด หรือ อาจใช้ทับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า คอนเซปต์ แทนคำว่ามโนทัศน์ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, ๒๕๔๕ : ๒ - ๓)

ส่วนความหมายของคำว่า มโนทัศน์ ที่ใช้ในสาขาวิชาต่างๆ มีผู้ให้ความหมายตามแต่ละสาขาไว้ดังต่อไปนี้ ราชบัณฑิตยสถานได้อธิบายความหมายของคำว่า มโนทัศน์ ในฐานะที่เป็นศัพท์บัญญัติทางปรัชญาไว้ดังนี้

ภาพที่เกิดขึ้นในใจซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งหลายสิ่งที่แตกต่างกัน แต่มีลักษณะบางอย่างคล้ายกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๐ : ๖)

ส่วนความหมายของมโนทัศน์ในทางสังคมวิทยา ซึ่งราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายไว้ใน พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ดังนี้

Concept มโนทัศน์, ความคิดรวบยอด : ภาพที่เกิดขึ้นในใจซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งหลายสิ่งที่แตกต่างกัน แต่มีลักษณะบางอย่างคล้ายกัน เช่น แมว เป็นมโนทัศน์ทั่วไปสำหรับแมวทั้งหมด ถึงแม้แมวแต่ละตัวอาจจะไม่เหมือนกัน หรือ ดำเป็นมโนทัศน์ของสีดำหรือความดำทั่วไป ไม่ว่าจะเป็คุณลักษณะของสิ่งใดในโอกาสใดในทางสังคมวิทยา มโนทัศน์เป็นความหมายของคำศัพท์ที่นักสังคมวิทยาใช้วิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางสังคม เพื่อจำแนกประเภทของสิ่งที่สังเกตได้และใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์เหล่านั้น รวมทั้งสร้างเป็นประพจน์ (proposition) และทฤษฎี (theory) (ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๙ : ๗๑)

ส่วน ชนินทร์ชัย อินทிரากรณ์และสุวิทย์ หิรัญยกาณห์ ซึ่งเป็นนักวิชาการในสาขาศึกษาศาสตร์ได้ให้ความหมายของคำว่า มโนทัศน์ ไว้ในหนังสือ พจนานุกรมศัพท์การศึกษา ดังนี้

Concept : มโนทัศน์, สังกัป น. ความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในแนวรวมๆ เช่น เมื่อพูดว่า “ช่าง” เราก็จะมีความคิดเป็นมโนภาพว่าช่างมีงวง มีงา ลำตัว หาง จนเป็นรูปช่างขึ้นมา ในมโนภาพหรือความคิดนั้นในทางรวมๆ แนวคิดหรือความคิดรวบยอดนี้อาจเป็นรูปของนามธรรม(abstract)ก็ได้เช่นเรื่องสัญลักษณ์ต่างๆ ความกว้าง ความลึก ความดี เป็นต้น.(ชนินทร์ชัย อินทிரากรณ์ และสุวิทย์ หิรัญยกาณห์, ๒๕๔๘ : ๕๑)

นอกจากนี้ วิทยากร เชียงกุล ได้อธิบายความหมายของคำว่า concept ไว้ในหนังสือ อธิบายศัพท์การศึกษาและความรู้สาขาต่าง ๆ ดังนี้

ภาพในใจหรือแบบของความคิดที่เป็นตัวแทน ลักษณะที่สำคัญของวัตถุหรือปรากฏการณ์ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัส (cognition) ของคนเรา (วิทยากร เชียงกุล, ๒๕๔๖:๔๓ - ๔๔)

ส่วนนักวิชาการด้านมนุษยศาสตร์ เช่น ชัชวดี ศรีลัมภ์ ได้ให้ความหมายของคำว่า มโนทัศน์ ไว้ว่า

มโนทัศน์หมายถึง ความคิดความเข้าใจของมนุษย์ที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อันเกิดจากการสัมผัสประสบการณ์การเรียนรู้สิ่งต่างๆในชีวิตของมนุษย์ (ชัชวดี ศรีลัมภ์ อ้างถึงในมิรินต้า บุรรุ่งโรจน์, ๒๕๕๘ : ๒๒)

ส่วนมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงนั้นมีผู้ศึกษาและให้ความหมายไว้คือ มิรินต้า บุรรุ่งโรจน์ ผู้ศึกษา อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงในบทเพลงลูกทุ่งไทย ซึ่งได้กล่าวถึงมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิง ดังนี้

ระบบความคิดหรือความเข้าใจของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีต่อผู้หญิงในเรื่องต่างๆ (มิรินต้า บุรรุ่งโรจน์, ๒๕๕๘: ๑๒๙ - ๑๓๑)

จากความหมายทั้งหมดข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปความหมายของคำว่า มโนทัศน์ ไว้ดังต่อไปนี้

มโนทัศน์ หมายถึง ความคิดรวบยอด และความเข้าใจ โดยรวมต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งอันเกิดจากการสะสมความรู้และประสบการณ์

ส่วนคำว่า มโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิง ผู้วิจัยได้สรุปความหมาย เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันในการวิจัยในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

**มโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิง หมายถึง ความคิดรวบยอดและ
ความเข้าใจต่อผู้หญิงในประเด็นต่างๆ อันเกิดขึ้นจากการสะสมความรู้
และประสบการณ์**

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับผู้หญิงของปิยะพรนี้นำเสนอผ่านกระบวนการสร้างตัวละครในนวนิยาย โดยปิยะพรใส่ใจรายละเอียดทั้งในด้านบุคลิกลักษณะ ลักษณะนิสัย ความคิด และบทบาทของตัวละคร รวมทั้งได้แทรกทฤษฎีของตนในเรื่องเสมือนหนึ่งเป็นความคิดของตัวละครอย่างแนบเนียนอีกด้วย ทฤษฎีที่เกี่ยวกับผู้หญิงของปิยะพรนี้มักจะปรากฏซ้ำๆ หลายครั้งในเรื่องเดียวกัน และบ่อยครั้งจะปรากฏซ้ำกันหลายเรื่อง ผู้วิจัยได้ประมวลทฤษฎีที่พบในนวนิยายทั้งหมด แล้วจัดหมวดหมู่และสรุปได้เป็นมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงของปิยะพร

จากการศึกษามโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงในนวนิยายของปิยะพร พบว่ามโนทัศน์ส่วนใหญ่เป็นการแสดงปัญหาเกี่ยวกับผู้หญิงในสังคม แสดงให้เห็นว่าปิยะพรมีมโนทัศน์ว่าผู้หญิงยังคงมีสถานภาพที่เป็นรองผู้ชาย อีกทั้งยังเสนอแนวทางแก้ไข และยกย่องผู้หญิงที่ดีที่มีคุณค่า ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างตัวละครกับการนำเสนอมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงของปิยะพร เพื่อแสดงให้เห็นว่าปิยะพรใช้นวนิยายแสดงมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงผ่านการสร้างตัวละคร ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอรายละเอียดดังต่อไปนี้

๔.๑ การเรียกร้องความเป็นธรรมในสังคมให้แก่ผู้หญิง

ปิยะพรเห็นว่าผู้หญิงในสังคมไทยยังคงมีสถานภาพที่เป็นรองทั้งระดับในครอบครัวและระดับสังคม จึงได้แสดงความเห็นเรื่องสถานภาพของผู้หญิงที่เป็นรองหรือถูกเอารัดเอาเปรียบไว้ในนวนิยายแทบทุกเรื่องโดยใช้ตัวละครเป็นสื่อกลางในการนำเสนอ เพื่อชี้ให้เห็นปัญหาความไม่เท่าเทียมกันทางเพศในสังคมและเรียกร้องให้ผู้หญิงได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมอีกด้วย

ตัวละครที่ปิยะพรสร้างขึ้นเพื่อเรียกร้องความเท่าเทียมกันทางเพศได้นำเสนอมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงของปิยะพรในประเด็นที่น่าสนใจ ได้แก่ สังคมควรปฏิบัติต่อผู้หญิงอย่างเท่าเทียมกันกับผู้ชาย และผู้หญิงไม่ควรถูกทำร้ายทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการข่มขืนกระทำชำเราที่ควรจะต้องหมดสิ้นไปจากสังคม ตัวละครที่ปิยะพรสร้างขึ้นเพื่อนำเสนอมโนทัศน์ต่างๆ ที่กล่าวมานี้จำนวนมาก มีลักษณะที่หลากหลายและล้วนส่งเสริมหรือมีบทบาทเชื่อมโยงกันเพื่อร่วมกันนำเสนอมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงของปิยะพรให้มีความชัดเจนและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ดังที่ผู้วิจัยจะนำเสนอรายละเอียดต่อไป

๔.๑.๑ ผู้หญิงควรได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันกับผู้ชาย

ปิยะพรเห็นว่าผู้หญิงในสังคมไทยส่วนหนึ่งได้รับการปฏิบัติด้วยอย่างไม่เป็นธรรม โดยถูกลิดรอนสิทธิหลายประการทั้งที่ความเป็นจริงแล้ว ผู้หญิงควรมีสิทธิในการเลือกดำเนินชีวิต

ด้วยตนเอง ผู้หญิงไม่ควรถูกกีดกันและเลือกปฏิบัติไม่ให้มีบทบาทในสังคมได้เท่าเทียมกับผู้ชาย ปิยะพรได้นำเสนอตัวละครในนวนิยายหลายเรื่อง que แสดงภาพของผู้หญิงที่ถูกกดขี่เอารัดเอาเปรียบจนกระทั่งเกิดภาวะกดดันและไม่สามารถอดทนต่อสภาพที่เป็นรองต่อไปได้ บางตัวเกิดความคิดต่อต้านในใจ ในที่สุดบางตัวก็ตัดสินใจต่อสู้เรียกร้องความเป็นธรรมให้กับตนเอง แม้ว่าตัวละครบางตัวจะไม่ประสบความสำเร็จในการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมในทันที แต่ก็ยังเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงอื่นๆตามมาและยังเป็นช่องทางในการนำเสนอโน้ตชน์ของปิยะพรได้เป็นอย่างดี

๔.๑.๑ ผู้หญิงควรมีสิทธิในการเลือกดำเนินชีวิตด้วยตนเองได้

ค่านิยมในสังคมไทยตั้งแต่อดีตเห็นว่าคุณหญิงที่ยังไม่ได้แต่งงานถือเป็นสมบัติของพ่อแม่ และสืบเนื่องมาจากสภาพภาพของผู้หญิงที่เป็นรองในครอบครัวอยู่แต่เดิม ดังนั้นพ่อในฐานะผู้นำครอบครัวจึงเป็นผู้บงการและกำหนดแนวทางการดำเนินชีวิตให้ผู้หญิง ปิยะพรไม่เห็นด้วยกับค่านิยมดั้งเดิมนี้เนื่องจากเห็นว่าผู้หญิงไม่ควรถูกกลืนรอนสิทธิ ควรจะเลือกใช้ชีวิตหรือตัดสินใจด้วยตนเอง จึงได้นำเสนอตัวละครทั้งในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์และนวนิยายที่ดำเนินเรื่องในปัจจุบันจำนวนมากที่แสดงสภาพภาพที่เป็นรองและมีบทบาทในการต่อต้านการถูกกดขี่หรือทำร้ายจิตใจ ปิยะพรสร้างตัวละครกลุ่มนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่าการกดขี่ผู้หญิงภายในครอบครัวได้สืบทอดตั้งแต่อดีตมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะแก้ไขให้มีสภาพภาพที่เท่าเทียมกันกับผู้ชาย

“แม่นเมือง” ในเรื่องรากนคราเป็นตัวละครหญิงในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ตัวหนึ่งที่ มีบทบาทในการถูกกดขี่บังคับจิตใจ เนื่องจากพ่อผู้เป็นเจ้าของของรัฐเชียงใหม่ได้กำหนดให้เธอและน้องสาวแต่งงานกับเจ้าต่างรัฐเพราะเหตุผลทางการเมือง ชีวิตของแม่นเมืองมีสภาพไม่ต่างไปจากสมบัติหรือสิ่งของของพ่อจึงต้องทำตามคำสั่งและปลุกปลอบให้น้องสาวของตนยอมรับในหน้าที่แม้ว่าจะฝืนใจตนเองก็ตาม ดังที่ปรากฏเป็นความคิดของแม่นเมืองในนวนิยายความว่า

หญิงสาวโน้มตัวลงกอดประทับผู้เป็นน้องสาวร่วมบิดาไว้อีกครั้ง ถ่ายทอดความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผ่านสัมผัสนั้น...ปรารถนาจะให้มิ่งหล้ายอมรับและปลดปล่อยกับทุกเรื่องราวที่จะผ่านเข้ามาในชีวิต...อยากให้มีมิ่งหล้ารู้สึกอย่างที่เธอกำลังรู้สึก...

...รู้สึกว่าคุณชีวิตนี้มีใช้ของตนเอง! (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๓

: ๑๙๗)

แม้ว่าแม่นเมืองจะดูเหมือนยินยอมพร้อมใจเพื่อทำตามหน้าที่ แต่ในความเป็นจริงแม่นเมืองก็เห็นความไม่เป็นธรรมในชีวิตของผู้หญิงที่ต้องทำตามคำสั่งผู้ชาย เนื่องจากเธอ

และน้องสาวได้รับความลำบากจากการทำหน้าที่แต่ก็ไม่มีผู้ใดเห็นคุณค่า ดังที่ปรากฏเป็นความคิดเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับตนเองและน้องสาวในนวนิยายความว่า

หากเมื่อต้องมาเห็นสภาพของมิ่งหล้าดำตาเช่นนี้ ช่วยไม่ได้
เลยที่แม่เมืองจะรู้สึกกลางแครงใจขึ้นมาเป็นครั้งแรกในชีวิต...

... สิ้นเทาไปทั้งร่างด้วยจู่ๆ ความอ้างว้างโศกเศร้าก็แล่นเข้า
จับใจ... จะมีใครรับบ้างไหมนะ ว่าเธอและมิ่งหล้าต้องสูญเสียขนาดไหน
...ความสุข ชีวิตชีวาของวัยเยาว์ ความภาคภูมิใจ และทะนงในตัวเอง...
(ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๓ : ๔๗๒ - ๔๗๓)

ปิยะพรเห็นว่าแม้สังคมจะเปลี่ยนแปลงไปมากมาย แต่ผู้หญิงก็ยังถูกผู้ชายที่เป็นผู้นำครอบครัวลิดรอนสิทธิเช่นเดิม จะเห็นได้จากการถ่ายทอดค่านิยมที่กำหนดให้ผู้หญิงเป็นสมบัติของพ่อแม่ ไม่มีสิทธิในการตัดสินใจด้วยตนเองก็ยังคงมีอยู่ในปัจจุบัน ดังที่ปิยะพรนำเสนอ ตัวละครหญิงหลายตัวให้มีบทบาทในการถูกลิดรอนสิทธิโดยถูกกำหนดแนวทางในการดำเนินชีวิต

“อรพิม” ในเรื่องไต้ร่มไม้เลื้อยเป็นตัวละครหญิงที่ถูกกำหนดให้มีการใช้ชีวิตตามที่ผู้นำครอบครัวได้วางแผนการไว้ให้ แม้ว่าอรพิมจะแสดงท่าที่ยอมรับอย่างเต็มใจ แต่ในความเป็นจริงอรพิมก็มีความกดดันและไม่เห็นด้วยกับครอบครัว จนลอบแสดงออกถึงความไม่พอใจเป็นครั้งคราวซึ่งถือเป็นการเรียกร้องความเป็นธรรมอย่างหนึ่ง และการนำเสนอความคิดของตัวละครนี้ก็ป็นวิธีการที่ปิยะพรใช้วิพากษ์วิจารณ์ค่านิยมผ่านตัวละคร ดังที่ปรากฏเป็นความคิดและบทสนทนาของอรพิมซึ่งปิยะพรได้แทรกการบรรยายลงในนวนิยายด้วยดังนี้

... สิ่งที่เราได้มาครอบครองตลอดทั้งชีวิต ไม่ใช่สิ่งที่เรอคิด
ต้องการแม้สักนิด!

ถ้อยความโต้ตอบของอรพิมมีทั้งความเข้าใจและเห็นใจ หากก็
ฟังยากกว่ามีความเหนื่อยหน่ายกดดันใด ๆ กับเส้นทางชีวิตของตนเอง
บ้างหรือไม่...

“พัทธ์ชาตโอกาส แต่พัทธ์ก็ยังโชคดีที่มีทั้งหัวใจและความคิด
อิสระ...ฉันซึ่งมีโอกาสเต็มกระเป๋าจริง ๆ อย่างที่พัทธ์ว่า แต่หัวใจและ
ความคิดของฉันไม่ใช่ของตัวฉันเอง...” (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๓ :
๘๗)

แม้ว่าอภิมจะยินยอมทำตามที่ผู้ปกครองวางแนวทางไว้ให้ อย่างตั้งใจทั้งในเรื่องการเรียน การทำงานและการเลือกคู่ครอง เมื่อเกิดปัญหาในชีวิตคู่และภาวะรอบตัวกดดันมากขึ้น ทำให้อภิมตัดสินใจเรียกร้องความเป็นธรรมด้วยการขอหย่าขาดกับสามีและดำรงชีวิตด้วยตนเอง จะเห็นได้ว่าผู้หญิงยินยอมให้ผู้อื่นบังคับบัญชาได้แต่หากไม่ประสบความสำเร็จและทำให้ได้รับความเดือดร้อนก็สามารถยืนหยัดเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับตนเองได้เป็นอย่างดี

นอกจากการวิพากษ์วิจารณ์ผ่านคำพูดหรือความคิดของตัวละครแล้ว ปิยะพร ยังได้กำหนดให้ตัวละครหญิงบางตัวมีพฤติกรรมในการต่อต้านผู้ชายที่ใช้อำนาจผู้นำครอบครัว กำหนดให้มีแนวทางในการดำเนินชีวิตตามที่ผู้นำครอบครัวต้องการอย่างเปิดเผยและรุนแรง บทบาทในการต่อต้านของตัวละครหญิงนี้ถือเป็นการตอบโต้ผู้ที่เอารัดเอาเปรียบผู้หญิงวิธีหนึ่ง

“กลิกา” ในเรื่องใต้เงาตะวันเป็นตัวละครหญิงที่ปิยะพรได้กำหนดให้มีบทบาทในการต่อต้านการเอารัดเอาเปรียบผู้หญิงและการถูกกำหนดแนวทางในการดำเนินชีวิต จะเห็นได้จากการทะเลาะกับพ่อของตนอย่างรุนแรง เนื่องจากไม่สามารถทนกับพฤติกรรมการใช้อำนาจของผู้นำครอบครัวบังคับให้เธอกับแม่ต้องยอมรับคำสั่งและอดทนกับพฤติกรรมเจ้าชู้ ไม่สนใจครอบครัวของพ่อได้อีกต่อไป ดังที่ปรากฏเป็นบทบาทในการเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับตนเองและแม่ในนวนิยายความว่า

ขอบตาของเธอแสบและร้อนผ่าวราวสุ่มไฟ เมื่อยามที่ในศีรษะของกลิกา ดังกึกก้องไปด้วยคำถาม...นี่พ่อรักมันมากขนาดนี้เลยหรือ? เรื่องแบบนี้สำคัญกับพ่อกว่าลูกและเมียที่นั่งปั้นหน้ายิ้มเพื่อพ่ออยู่ในห้องนั้นหรือ? พ่อมัวเมาจนถึงขั้นทำร้ายเธอเพื่อผู้หญิงที่ไหนก็ไม่รู้ได้เชียวหรือ?

เด็กหญิงไม่รู้ว่าส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้เกรียงแสดงออกไป ดังนั้นแท้ที่จริงคือการรักหน้าของตนเอง... วิลาวัลย์ปล่อยให้เขาอยู่ในตำแหน่งแบบนั้นนานเกินไป ถึงวันนี้เขาจึงไม่อาจยอมเสียหน้า ไม่อาจให้สถานะของตนเองเปลี่ยนแปลง...เขาเคยควบคุมผู้หญิงของเขาได้ดีตลอดมา... (ปิยะพร ตักดีเกษม, ๒๕๔๘ : ๑๘๘)

นอกจากที่ได้นำเสนอข้างต้นแล้วยังมีตัวละครหญิงอีกจำนวนหนึ่งที่ถูกผู้ชายที่เป็นผู้นำครอบครัวกำหนดแนวทางในการดำเนินชีวิตอีกด้วย เช่น “ดวงลดดา” ในเรื่องดอกไม้ป่าหนาว “ก่องเพชร” ในเรื่องวาวพลอย เป็นต้น

ส่วนตัวละครชายที่เห็นด้วยกับผู้หญิงและช่วยเหลือผู้หญิงในการต่อต้านการกำหนดแนวทางชีวิตของผู้หญิง เช่น “ศุขวงศ์” ในเรื่อง รากนคราที่มีส่วนในการเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับผู้หญิงโดยการแสดงความไม่เห็นด้วยกับการกระทำต่อผู้หญิง เหมือนเป็นสิ่งของ

ที่จะยกให้ผู้ใดก็ได้ตามความต้องการของพ่อ อีกตัวอย่างหนึ่งได้แก่ “ศิลา” ในเรื่องดอกไม้ในป่า
หนาวที่ให้อำลัศจรรย์ดวงลดาในการฟื้นฝ่าอุปสรรคในการดำเนินชีวิต เป็นต้น

ตัวละครหญิงที่ถูกกดให้เป็นรองในลักษณะนี้มักจะมีความคิดต่อต้านแต่จะ
พบว่าค่านิยมที่มีมาแต่อดีต เป็นเครื่องกำหนดให้ผู้หญิงไม่กล้าแสดงความคิดต่อต้านและไม่กล้า
แสดงพฤติกรรมต่อต้านได้ จนกระทั่งในปัจจุบันที่ผู้หญิงมีโอกาสนในการแสดงออกมายิ่งขึ้นตัว
ละครหญิงบางตัวจึงแสดงพฤติกรรมคัดค้านได้อย่างเปิดเผย บทบาทของตัวละครทั้งสองเพศที่มี
ความขัดแย้งกันจนผู้หญิงต้องเรียกร้องความเป็นธรรมเป็นช่องทางหนึ่งที่ปิยะพรใช้เพื่อนำเสนอ
มโนทัศน์เพื่อเรียกร้องความเสมอภาคให้กับผู้หญิงได้อย่างชัดเจน

๔.๑.๑.๒ ผู้หญิงไม่ควรถูกกีดกันสิทธิในด้านการศึกษาและการทำงาน

ค่านิยมในสังคมที่ทำให้ผู้หญิงมีสถานภาพที่ด้อยกว่าผู้ชาย กล่าวคือ การ
ลิดรอนสิทธิของผู้หญิงในด้านการศึกษาและการทำงาน แม้ว่าผู้หญิงจะได้รับสิทธิให้เข้าศึกษาและ
ทำงาน รวมทั้งมีบทบาทในสังคมได้ แต่ในขณะเดียวกันสังคมยังคงมีการกีดกันไม่ให้ผู้หญิงมี
ส่วนร่วมในการงานและการศึกษาในส่วนที่สังคมจัดว่าเป็นของผู้ชายอีกด้วย ปิยะพรจึงสร้างตัว
ละครจำนวนหนึ่งทั้งชายและหญิงให้มีบทบาทในการนำเสนอปัญหาของผู้หญิงที่ถูกกีดกันไม่ให้
มีบทบาทในสังคมในด้านการศึกษาและการทำงานได้เท่าเทียมกันกับผู้ชาย โดยเรียกร้องความ
เป็นธรรมในประเด็นนี้ผ่านนวนิยายเพื่อเสนอแนะให้สังคมเปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้แสดง
ความสามารถได้อย่างเต็มที่และมีความเท่าเทียมกันกับผู้ชาย

ปิยะพรเห็นว่าสังคมควรจะล้มเลิกความคิดกีดกันทางเพศโดยแบ่งแยกบทบาท
ของชายหญิงอีกต่อไป ปิยะพรจึงสร้างตัวละครในนวนิยายที่มีความคิดแบ่งแยกทางเพศเพื่อ
แสดงภาพของการลิดรอนสิทธิผู้หญิงที่ไม่ต้องการให้ผู้หญิงได้รับการศึกษาหรือการทำงานใน
วิชาชีพที่จัดว่าเป็นของผู้ชาย แม้ว่าผู้หญิงจะมีความสามารถสูงก็ตาม ดังที่ปิยะพรสร้างให้ตัว
ละครชายบางตัวเป็นตัวแทนของผู้ชายในสังคมที่บางคนยังมีความคิดในการกีดกันไม่ให้ผู้หญิง
ประกอบอาชีพหรือศึกษาในสาขาที่เป็นของผู้ชาย เนื่องจากไม่เชื่อว่าผู้หญิงจะมีความสามารถ
เท่าเทียมกันกับผู้ชาย

“ภคพงษ์” ในเรื่องตะวันทอแสงเป็นตัวละครชายที่ปิยะพรสร้างให้มีบทบาทใน
การดูหมิ่นและกีดกันผู้หญิง เนื่องจากไม่เชื่อถือในความสามารถของผู้หญิง ดังที่แสดงออกด้วย
การกล่าวดูถูกความสามารถของผู้หญิงกับตัวละครหญิงโดยตรง นอกจากนี้ปิยะพรยังบรรยาย
ถึงน้ำเสียงและกิริยาอาการของภคพงษ์ที่ถือว่าดูหมิ่นและแสดงไม่เชื่อถือผู้หญิงที่ทำงานในสาย
งานของผู้ชาย ดังที่ปรากฏเป็นบทสนทนาในนวนิยายอยู่ในนวนิยายความว่า

“คุณ...รสา...” เขาลังเลเล็กน้อยก่อนที่จะเอ่ยชื่อหล่อน
“ผมไม่ยกทราบบว่า มั่นชนาภกรของคุณพิทยา...เป็นผู้หญิง...”
ถ้อยคำสำเนียงนั้นจะฟังให้เป็นอะไรก็ได้...การปรารถนารูปคดี...การ
บ่นเชิงไม่พอใจ...ล้อเลียน...เย้ยหยัน... (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๙ :
๔๕)

จากที่ผู้หญิงถูกดูหมิ่นความสามารถปิยะพรจึงได้สร้างตัวละครหญิงจำนวนหนึ่ง
 ให้มีบทบาทในการฟันฝ่าอุปสรรคเรื่องเพศเพื่อพิสูจน์ความสามารถของผู้หญิงในด้านการศึกษา
 และการทำงานในสาขาวิชาชีพของผู้ชาย แสดงทรรศนะของปิยะพรที่ต้องการให้สังคม
 ปรับเปลี่ยนค่านิยมเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้มีส่วนร่วมในสังคมมากยิ่งขึ้น

“รสา” ในเรื่องตะวันทองแสงเป็นตัวละครหญิงอีกตัวหนึ่งที่ปิยะพรสร้างให้มี
 การศึกษาในระดับปริญญาตรีในสาขาที่เป็นวิชาชีพของผู้ชาย และได้ฟันฝ่าอุปสรรคเรื่องเพศจน
 ได้เข้าทำงานในสาขาวิชาชีพดังกล่าวและได้รับการยกย่องยอมรับเป็นอันมาก ดังที่ปรากฏเป็น
 บทบาทของรสาในนวนิยายความว่า

...หากแต่มันเป็นชีวิตที่น่าพอใจแล้วมิใช่หรือ?...การฝ่าฟัน
อุปสรรคอย่างกล้าหาญเข้มแข็ง...การทำงานที่กำลังทำอยู่เป็นงานที่
หล่อนรักและภาคภูมิใจ

ชีวิตของหล่อนเรียบง่ายและรวดเร็วไปข้างหน้าอย่างเรียบง่ายด้วยความ
ความสามารถและสติปัญญาของตัวเอง...มันจะยังคงเรียบง่ายและเรียบ
ง่ายเช่นนี้อยู่ตลอดไปละหรือ?... (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๙ : ๑๐)

นอกจากตัวละครข้างต้นแล้วยังมีตัวละครหญิงอีกจำนวนหนึ่งที่ปิยะพรสร้างให้
 มีการศึกษาและประกอบอาชีพในสาขาวิชาชีพของผู้ชาย เช่น “จารวีร์” ในเรื่องในบ่วงมนตรา
 “วิรุงรอง” ในเรื่องทางสายธาร เป็นต้น ตัวละครทั้งหมดนี้เป็นช่องทางให้ปิยะพรวิพากษ์วิจารณ์
 ค่านิยมในสังคมและแสดงมโนทัศน์ที่ต้องการให้สังคมปรับเปลี่ยนค่านิยมในเรื่องการกีดกันทาง
 เพศด้านการศึกษาและการทำงานได้เป็นอย่างดี

๔.๑.๒ ผู้ชายไม่ควรทำร้ายผู้หญิงทั้งทางร่างกาย และจิตใจ

ปิยะพรสร้างตัวละครในการตีแผ่ปัญหาของผู้หญิงที่ถูกเอาเปรียบทั้งร่างกายและ
 จิตใจเพื่อนำเสนอมโนทัศน์ในการเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับผู้หญิง ปัญหาของผู้หญิงที่
 เกิดขึ้นนี้มีทั้งในระดับครอบครัวและในระดับสังคม ปิยะพรจึงได้สร้างตัวละครชายหญิงเป็น
 จำนวนมากเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับผู้หญิง ซึ่งไม่ควรถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจอีก
 ต่อไป

“นพชัย” ในเรื่องบัลลังก์แสงเดือน เป็นตัวละครชายที่ปิยะพรสร้างให้มีบทบาทในการทำร้ายร่างกายภรรยา เนื่องจากมีอาการป่วยทางจิตและระแวงว่าภรรยาจะมีสามีใหม่จึงลงมือทำร้ายมัทนาที่เป็นภรรยาจนได้รับบาดเจ็บสาหัส การทำร้ายนี้ไม่ได้ส่งผลเฉพาะแต่เพียงร่างกายเท่านั้นแต่ยังส่งผลอันรุนแรงถึงจิตใจด้วย ดังที่ปิยะพรนำเสนอบทบาทในการทำร้ายร่างกายผู้หญิงของนพชัยผ่านความคิดและคำพูดของมัทนาซึ่งมีสภาพจิตใจที่อึดอัดกดดันเป็นอย่างมาก ความว่า

“เขากลับมาเมื่อคืน...ตอนกลับมาถึงก็ยั้งดื้ออยู่หรือกลายเป็น...แต่จู่ๆก็ตื่นขึ้นกลางดึก...ดำวากล่าวหาพี่ด้วยข้อหาเดิมแล้วก็กรี๊ด...จากหน้าห้องถึงสะพาน...”

เสียงร้องให้ตามออกมา มันถูกกักขังไว้ในอก ชังไว้นานพอที่จะกลายเป็นเสียงร้องให้ที่ขมขื่น เปี่ยมไปด้วยกระแสของความสิ้นหวังและหวาดหวั่นกลัว (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๙ : ๔๘๓)

จากสภาพของตัวละครหญิงข้างต้นที่ถูกสามีผู้เป็นผู้นำครอบครัวทำร้ายร่างกายสาหัส ทำให้ปิยะพรสร้างตัวละครหญิงให้มีบทบาทในการเรียกร้องความเป็นธรรมเพื่อเป็นช่องทางแสดงทัศนคติที่ไม่เห็นด้วยกับการทำร้ายร่างกายผู้หญิง

“รสา” ในเรื่องตะวันทอแสงเป็นตัวละครหญิงที่ปิยะพรสร้างให้มีบทบาทในการเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย ดังที่ปรากฏเป็นเหตุการณ์ในเรื่องที่รสาพบว่าเพื่อนสนิทคือพิมพ์พรณถูกสามีทำร้ายร่างกาย รสาจึงกล่าวแสดงความโกรธและไม่เห็นด้วยกับการกระทำของผู้ชายที่ทำร้ายผู้หญิงไว้ในนวนิยายความว่า

...รอยเขียวช้ำเป็นปื้นที่ต้นแขนของเพื่อนสาวทำให้รสาโมโห
คุกรุ่นขึ้นมาในใจ ถึงกับชกถามอย่างไม่เกรงใจ

‘เห็นมีแต่เขากระทบพิมพ์พรข้างเดียว พิมพ์เคยไปกระทบเขาบ้าง
ไหมเล่า’ หล่อนดึงแขนเพื่อนมาดูจนใกล้

‘คนระดับนี้แล้ว ถ้าเป็นคนไร้การศึกษาไร้การอบรมก็ไปอย่าง’
(ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๙ : ๒๑๙)

จะเห็นได้ว่าปิยะพรนำเสนอตัวละครที่มีบทบาทในการต่อต้านการทำร้ายร่างกายผู้หญิงไว้ในนวนิยายซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงมโนทัศน์ของปิยะพรที่ต้องการเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับผู้หญิง ได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ปิยะพรยังได้นำเสนอบทบาทของตัวละครที่เรียกร้องความเป็นธรรมจากกรณี
ที่ผู้หญิงถูกกดขี่และเอาวัดเอาเปรียบทางจิตใจ ปิยะพรเห็นว่าปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นนี้มาจาก
พฤติกรรมของผู้ชายเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้ชายได้รับสิทธิที่เหนือกว่าทางสังคมบางประการซึ่ง
ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เอาวัดเอาเปรียบผู้หญิง กล่าวคือผู้ชายได้รับสิทธิในการเลือกคบหากับ
ผู้หญิงได้หลายคน และผู้ชายที่มีครอบครัวแล้วแต่มีภรรยาหลายคนหรือมีพฤติกรรมเจ้าชู้ก็ไม่ได้
รับโทษหรือเสียหายหรือแม้แต่คนในสังคมก็ยอมรับได้ไม่เห็นว่าเป็นเรื่องผิด แต่หากเป็นผู้หญิง
ที่มีพฤติกรรมดังกล่าวเพียงเล็กน้อยก็จะได้รับโทษทางสังคมอย่างร้ายแรง เช่น ถูกติฉินนินทา
บางคนถึงขั้นถูกคนในสังคมรังเกียจ เป็นต้น นอกจากนี้ตัวละครชายบางตัวก็ยังหวัง
ผลประโยชน์จากการคบหากันกับตัวละครหญิงอีกด้วย บทบาทของตัวละครชายที่ภาคภูมิใจ
และทะนงในอำนาจแห่งเพศของตนดังกล่าวทำให้ผู้หญิงมีความรู้สึกว่าตนเองมีสภาพเป็นรอง
และต้องการเรียกร้องความเป็นธรรม

“ภาทิส” ในเรื่องระบำดาวเป็นตัวละครชายที่ปิยะพรสร้างให้มีบทบาทในการเอาวัดเอา
เปรียบผู้หญิง เนื่องจากภาทิสคบหากับผู้หญิงหลายคนและแสวงหาความสุขจากการเอาเปรียบ
ทางกาย ด้วยการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิงหลายคนโดยที่ไม่จริงจังกับคู่ใดเพราะมั่นใจ
ในสิทธิ์ที่สังคมมอบให้ผู้ชายเป็นฝ่ายเลือก ผู้หญิงที่คบหาและมีความสัมพันธ์กับภาทิสด้วย
ความจริงใจหลายคนจึงเกิดความรู้สึกเสียเปรียบและด้อยค่าในทางสังคม เช่น มดแดง จีน่า เป็น
ต้น ดังที่ปรากฏเป็นความคิดเอาวัดเอาเปรียบผู้หญิงของภาทิสในนวนิยายความว่า

ความสวย เสน่ห์และคุณสมบัติทุกประการที่สาลินมีเป็นสิ่ง
เขาพอใจ และรู้ว่ายากที่จะหาได้ในหญิงคนใด

หากชายหนุ่มยังคงลี้เล...ก็เขาอยู่ในฐานะ ‘ผู้เลือก’ เช่นนี้...
เขาอยากจะ ‘เลือก’ ในวินาทีสุดท้าย เหมือนอย่างที่เคยเดินจนทั่วร้าน
ก่อนที่จะตัดสินใจซื้อสิ่งที่ดีที่สุดมาเป็นกรรมสิทธิ์!

...สังคมให้สิทธิ์เพศชายทำเช่นนี้ได้โดยชอบธรรมมิใช่หรือ?

(ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๙ : ๒๒๐)

จากการที่ผู้หญิงถูกเอาวัดเอาเปรียบโดยการใช้ร่างกายแสวงหาความสุขและเกิดความ
เสียหายในทางสังคม ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองด้อยคุณค่าและไร้ศักดิ์ศรี จนเกิดความคับ
แค้นและตัดสินใจเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับตนเองในที่สุด

“สาลิน” ในเรื่องระบำดาวเป็นตัวละครหญิงที่มีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับภาทิสซึ่งเป็นคู่รัก
แล้วจากนั้นภาทิสก็ทำตัวห่างเหินจนทำให้สาลินไม่มั่นใจในสถานภาพของตน ทำให้รู้สึกว่า
ตนเองถูกเอาวัดเอาเปรียบจึงเรียกร้องความเป็นธรรมโดยการเรียกร้องให้ภาทิสรับผิดชอบด้วย
การแต่งงาน แต่ก็ไม่ผลดังข้อความที่ปรากฏในนวนิยายความว่า

สาลินอึ้ง เจียบไปครู่หนึ่งขณะที่ในใจครุ่นคิดย้อนกลับไปถึง วันแรกที่ก้าวเข้ามาอยู่ในบ้านหลังนี้ วันนั้นเธอทะนงตนเองว่าวิถีชีวิต ของเธอกับเจ้าของเดิมของบ้านหลังนี้ไม่มีวันที่จะเหมือนกัน

หากวันนี้ ก็ราวกับว่าเธอกับหญิงสาวผู้ที่เธอเคยนึกดูหมิ่นนั้น จะตกอยู่ในสภาพแบบเดียวกัน คือตกเป็นเบี้ยล่างของชาย สำหรับ เธอผู้นั้น...ด้วยอำนาจเงิน สำหรับตัวเธอเอง...ก็ด้วยอำนาจแห่งรัก!

หญิงสาวกล้ากลืนความเยอหยิ่งทะนงในตัวเองลงไปขณะที่ บอกเรียบๆว่า

“สินน์นี่เพื่อที่จะอยู่แบบนี้...เราควรจะต้องงานกันได้แล้วนะคะ”
(ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๙ : ๒๑๖)

แม้ว่าสาลินจะไม่ประสบความสำเร็จในการเรียกร้องให้ภาคีรับผิดชอบ แต่สาลินก็ได้ พบกับ นำโชคผู้ให้ช่วยเหลือให้กลับมาระลึกถึงคุณค่าในตนเอง ทำให้สาลินเลิกคบหากับภาคี และใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้ต่อไป

ในส่วนการใช้ชีวิตแต่งงานนั้นปิยะพรเห็นว่าสังคมก็ยังคงให้สิทธิผู้ชายได้มีโอกาสเอารัด เอาเปรียบผู้หญิงทางจิตใจ จะเห็นได้ว่านอกจากจะให้โอกาสในการมีภรรยาหลายคนแล้วไม่ถูกลงโทษ ผู้ชายมักจะได้รับยกย่องให้เป็นหัวหน้าครอบครัวเป็นผู้ปกครองมีอำนาจในการควบคุม สมาชิกในครอบครัวอีกด้วย ทำให้ไม่มีใครกล้าที่จะวิพากษ์วิจารณ์พฤติกรรมของผู้นำครอบครัว ในทางลบ ผู้หญิงจึงต้องเป็นฝ่ายอดทนกับพฤติกรรมที่ไม่ดีของสามี

“เกรียง” และ “วิลาวัณย์” เป็นตัวละครในเรื่องได้เงาตะวันที่มีความสัมพันธ์กันในฐานะ สามีภรรยา จะเห็นได้ว่าปิยะพรนำเสนอให้เกรียงเป็นสามีที่มีพฤติกรรมเจ้าชู้และเป็นผู้นำ ครอบครัวที่ใช้อำนาจของผู้ชายในการกดขี่ภรรยาและลูกสาว ในขณะที่วิลาวัณย์ในฐานะภรรยา ก็ต้องอดทนกับพฤติกรรมสามีและยินยอมทำตามสิ่งที่เกรียงบงการ ดังที่ปิยะพรได้นำเสนอ บทบาทของตัวละครทั้งคู่เพื่อชี้ให้เห็นถึงความได้เปรียบของผู้ชาย และแสดงภาพของผู้หญิงที่มี ความเป็นรองทั้งในครอบครัวและสังคมความว่า

“คุณแม่ห้องกำแก๊งเงะคะที่ทนได้...นั่งอยู่กับที่นานๆ เป็น ประชานแทนคุณเกรียง” หางเสียงนั้นมีแววของความสมเพช คนพูด ไม่คิดว่าจะเป็นการเสียดสีหรือสบประมาทหรอก...เพียงแค่มองอีก ฝ่ายเป็นเพียงเด็กหญิงหน้าใสซึ่งมีแต่ความคิดฉาบฉวยอยู่ในสมอง เท่านั้น

...เป็นการมองประเมินแบบที่มองประเมินวิลาวัณย์แม่ของแก
 ...ความเจ้าชู้ รักสนุก การเกี่ยวข้งพัวพันกับสาวน้อยมากหน้าของ
เกรียงเป็นที่รับรู้กันทั่วเมื่อเจ้าตัวไม่คิดปิดบัง กลับสร้างข่าวฉาวโฉ่
เกรียวกราวออกมาเป็นระยะ ๆ ขณะที่ผู้เป็นภรรยากลับวางตัวเหมือน
คนหูหนวกตาบอด (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๘ : ๑๗๑)

นอกจากนี้ผู้หญิงในครอบครัวบางคนก็ยังคงเผชิญกับการถูกเอาเปรียบ ถูกทำร้ายจิตใจอย่างร้ายแรง ถูกใช้ประโยชน์ทางกายและยังดูถูกคุณค่าจนมีสภาพที่เป็นรองผู้ชาย จนเมื่อไม่เห็นหนทางที่จะทำให้มีสภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทำให้ตัวละครหญิงตัดสินใจเรียกร้องความเป็นธรรมและเรียกร้องคุณค่าของตนเองกลับคืนมา

“ดวงตา” ในเรื่องทราseyเพลงเป็นตัวละครหญิงที่ปิยะพรสร้างให้มีบทบาทในการถูกเอาเปรียบทางร่างกายและจิตใจ ด้วยการเป็นภรรยาที่ถูกกดขี่ไว้ใช้ให้คนในครอบครัวของสามีคือ ศก ใช้ประโยชน์กว่าสิบปี ทำให้ดวงตาเกิดความรู้สึกว่าถูกเอาเปรียบจนต้องเรียกร้องความเป็นธรรมด้วยการไม่ยินยอมตกเป็นเบี้ยล่างอีกต่อไป ดังที่ปรากฏในนวนิยายความว่า

“ส่วนเรื่องที่จะไปอยู่ที่ไหนนั้น ขอให้ป่าเห็นใจเราสองคนแม่ลูกเถอะจะ ดวงคงบอกไม่ได้ ทั้งๆที่จริงๆแล้วดวงพอจะมีแผนการอยู่ แล้วว่าจะไปอยู่ที่ไหน...จะทำอย่างไรต่อไป...”

... “สำหรับดวงแล้ว การออกจากที่นี่ไปก็คือจุดสิ้นสุดของทุกสิ่งทุกอย่าง” หญิงสาวบอกเรียบๆ “จะไม่มีอะไรต่อเนื่องเกี่ยวพันกันอีกขอให้เข้าใจ...” (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๘ : ๗๒ - ๗๓)

จะเห็นได้ว่าปิยะพรนำเสนอตัวละครจำนวนมากให้มีบทบาทในนำเสนอโมทัศน์เรื่องการเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับผู้หญิงที่ถูกเอาเปรียบทางจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นตัวละครชายที่มีบทบาทในการเอาเปรียบผู้หญิง เช่น “ธนิช” ในเรื่องวาวพลอย หรือจะเป็นตัวละครชายที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนให้ผู้หญิงเรียกร้องความเป็นธรรม เช่น “นำโชค” ในเรื่องระบำดาว “เกื้อคุณ” ในเรื่องวาวพลอย เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีตัวละครหญิงอีกจำนวนมากที่ถูกเอาเปรียบทางจิตใจจนกระทั่งต้องเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับตน เช่น “บุษกร” ในเรื่องบ้านร้อยดอกไม้ “มั่นเมือง” ในเรื่องรากนครา เป็นต้น ตัวละครที่ได้นำเสนอข้างต้นนี้มีบทบาทเกี่ยวเนื่องกันโดยร่วมกันแสดงความเป็นรองของผู้หญิงซึ่งเป็นการเน้นย้ำให้เห็นถึงโมทัศน์ของปิยะพรที่ต้องการเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับผู้หญิงได้ชัดเจน

๔.๑.๓ การข่มขืนกระทำชำเราเป็นปัญหาที่สำคัญของสังคม

ปิยะพรให้ความสำคัญกับปัญหาเรื่องการข่มขืนกระทำชำเราผู้หญิงเป็นพิเศษ และได้นำเสนอลงในนวนิยายหลายเรื่อง แสดงให้เห็นว่าการข่มขืนนั้นเป็นการกดขี่เอารัดเอาเปรียบผู้หญิงที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของผู้หญิงรุนแรงมากที่สุดและยาวนานมากที่สุด ซึ่งอาจจะเป็นเวลานานตลอดชั่วชีวิต ตัวละครของปิยะพรทั้งหญิงและชายหลายตัวได้ร่วมกันแสดงทรรศนะของปิยะพรที่ไม่เห็นด้วยกับการกระทำอันเลวร้ายของผู้ชายเช่นนี้ และแสดงให้เห็นว่าทุกคนควรเคารพในสิทธิของทุกเพศอย่างเท่าเทียมกัน

ปิยะพรนำเสนอตัวละครหญิงจำนวนหนึ่งที่ประสบปัญหาเรื่องการถูกข่มขืนกระทำชำเรา จะเห็นได้ว่าตัวละครหญิงกลุ่มนี้ล้วนมีสภาพที่เวทนาเพราะถูกทำร้ายร่างกายอย่างทารุณ และมีบาดแผลทางจิตใจที่แสนสาหัส แสดงให้เห็นถึงความด้อยกว่าของผู้หญิงในทางสรีระแต่ในขณะเดียวกันก็แสดงให้เห็นถึงจิตใจของผู้ชายที่ลงมือกระทำการอันรุนแรงนี้ว่ามีความด้อยกว่ามาตรฐานศีลธรรมของมนุษย์

"จิรณา" ในเรื่องลับแลลายเมฆเป็นตัวละครหญิงที่ปิยะพรกำหนดให้นำเสนอภาพของผู้หญิงที่ถูกกดขี่ด้วยการถูกนำตัวจะไปข่มขืนกระทำชำเรา แม้ว่าจิรณาจะเป็นผู้หญิงเก่ง มีศิลปะป้องกันตัวและอยู่ในสังคมชั้นสูงที่ทำให้เธอเชื่อมั่นว่าเธอจะห่างไกลจากการตกเป็นเหยื่อ แต่ในที่สุดจิรณาก็ยังตกอยู่ในสถานการณ์อันเลวร้ายนี้ แม้ว่าเธอจะเป็นหนึ่งในผู้โชคดีที่มีผู้เข้าไปช่วยเหลือได้ทันท่วงที แต่สภาพทั้งทางกายและทางใจก็จิรณาก็ถูกทำร้ายอย่างสาหัส ดังที่ปิยะพรได้นำเสนอภาพของจิรณาที่ถูกทำร้ายและกำลังจะถูกข่มขืนอย่างทารุณความว่า

...ร่างของจิรณาถูกราวกับตุ๊กตาผ้าเก่าๆเปราะเปื้อนมอมแมม
อยู่กลางดิน ไม่เหลือเค้าของหญิงสาวที่เคยสดใสเจิดจรัสด้วยพลังงาน
ราวกับดวงอาทิตย์

ที่ของเธอไม่ใช่บนพื้นดินชื้นแฉะสกปรก และวิธีการก็ไม่ควร
เป็นไปด้วยกำลังอย่างที่เธอต้องประสบ มือถูกมัดไพล่หลัง ฝ่าออกอยู่
เต็มปาก ขาสองข้างอ่อนเปลี้ยด้วยแรงทุบอย่างทารุณ (ปิยะพร ศักดิ์
เกษม, ๒๕๔๘ : ๑๘๒ - ๑๘๓)

เหตุผลที่ผู้ชายใช้ประกอบกรกดขี่ข่มขืนผู้หญิงด้วยวิธีการเช่นนี้ปิยะพรได้ให้เหตุผลไว้ว่าเป็นเพราะผู้ชายต้องการแสดงอำนาจที่เหนือกว่า จึงใช้วิธีการที่ทำให้ผู้หญิงต้องตกเป็นรองทั้งทางร่างกาย จิตใจและสังคม

"จิม" ในเรื่องลับแลลายเมฆเป็นตัวละครชายที่ปิยะพรสร้างให้มีบทบาทเป็นผู้ข่มขืนกระทำชำเราผู้หญิง เพราะต้องการระบายความอารมณ์โกรธที่ถูกจิรณาที่ตกเป็นเหยื่อในการข่มขืนดูถูก จิมจึงทำร้ายร่างกายและบังคับข่มขืนจิรณา โดยใช้ความได้เปรียบเรื่องสรีระที่

แข็งแกร่งกว่า และจิมมั่นใจว่าค่านิยมในทางสังคมจะทำให้ผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อไม่กล้าต่อสู้และต้องยินยอมให้เรื่องดำเนินผ่านไป ดังที่ปรากฏเป็นบทบาทของจิมในการข่มขืนกระทำชำเราจิรณา เพราะความโกรธแค้นในนวนิยายความว่า

“ตัดจิริตพูด...ทำหยัง ทำอวดดีว่ากูเก่ง...ถ้าไม่ได้เจออย่างนี้มีหรือคนอย่างมึงคิดจะขอโทษ”

การวางท่าสำอองอย่างหนุ่มสังคม อย่างคนมีการศึกษาอบรมของเขาไม่หลงเหลืออยู่อีกแล้ว มีแต่อาการของสัตว์ร้ายที่รู้ว่าตนเองเป็นต่อ เป็นการข่มขู่คุกคามเพียงเพื่อแสดงความเหนือกว่าเท่านั้น

“อย่าทำอย่างนี้เลยนะจิม...เราเป็นเพื่อนกัน ยังไงก็ต้องพบหน้ากันอีกหลายๆครั้ง” ...

... “ถึงจะทำอย่างนี้ ฉันก็ยังจะพบหน้าเธอได้อีกหลายๆครั้ง...
เชื่อไหมล่ะ”

ความนัยในความหมายนั้นทำให้จิรณาต้องนั่งอึ้ง ความเสียเปรียบของเพศหญิงปรากฏชัดยิ่งกว่าครั้งใดๆในชีวิต... (ปิยะพร ตักดีเกษม, ๒๕๔๘ : ๑๘๑ - ๑๘๒)

นอกจากนี้ปิยะพรยังได้ให้ “สิบพร” ตัวละครหญิงในเรื่องลับแลลายเมฆที่เป็นผู้เดือดร้อนจากความเห็นแก่ตัวของผู้ชายกล่าวถึงสาเหตุของปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศซึ่งเป็นปัญหาที่รุนแรงในสังคมและควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน และสิบพรยังได้นำเสนอผลของการกระทำที่เกิดขึ้นจากความเห็นแก่ตัวของผู้ชาย แต่กระทบกับชีวิตของผู้หญิงอย่างรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจไว้ในนวนิยายความว่า

“เผยแพร่ไปสู่ผู้ชายด้วย ให้เขาได้รู้ว่าการกระทำโดยไม่ยั้งคิด การกระทำอย่างคนเห็นแก่ตัวของพวกเขาเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง ไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย หากมองจากจิตใจและความรู้สึกของผู้หญิงมันไม่ต่างจากการฆ่า” ดูเหมือนวันนี้คนพูดเต็มไปด้วยอารมณ์พลังปลุ่ปล่าน ร้อนแรงเป็นพิเศษ อาจมีสาเหตุมาจากท่าทีของนายฝ่ายจำเลยที่เพิ่งจากไป

“มันคือการล่วงละเมิด คือการกดผู้หญิงให้อยู่ต่ำลงไปกว่าความเป็นคน...” (ปิยะพร ตักดีเกษม, ๒๕๔๘ : ๔๔๗)

จะเห็นได้ว่าปิยะพรนำเสนอตัวละครทั้งหญิงและชายที่มีบทบาทในการเรียกร้องความเป็นธรรมในกรณีที่ผู้หญิงถูกกดขี่เอารัดเอาเปรียบด้วยการข่มขืนกระทำชำเรา นอกจากตัวละคร

ข้างต้นแล้วยังมีตัวละครอีกจำนวนหนึ่งที่ปิยะพรสร้างให้เรียกร่องความเป็นธรรมในประเด็นนี้ ในส่วนของตัวละครหญิง เช่น “รสา” ในเรื่องตะวันทอแสง “ดวงลดา” ในเรื่องดอกไม้ในป่าหนาว เป็นต้น ส่วนตัวละครชายได้แก่ “นำโชค” ในเรื่องดอกไม้ในป่าหนาว “เทิด” ในเรื่องในวารวัน เป็นต้น ตัวละครทั้งหมดนี้มีบทบาทที่ในการต่อต้านกดขี่ข่มขืนผู้หญิงที่ถือเป็นการเอา راحتเอาเปรียบผู้หญิงที่ร้ายแรงที่สุด ตัวละครในกลุ่มนี้จึงเป็นช่องทางให้ปิยะพรนำเสนอมนต์ศน์เรื่องการเรียกร่องความเป็นธรรมให้กับผู้หญิงได้อย่างชัดเจน

๔.๑.๔ สังคมไม่ควรกำหนดคุณค่าของผู้หญิงไว้ที่พรหมจรรย์เป็นสำคัญ

ปิยะพรสร้างตัวละครเน้นย้ำมนต์ศน์เรื่องคุณค่าของผู้หญิงไม่ได้อยู่พรหมจรรย์เป็นกรณีพิเศษ ดังที่ปรากฏเป็นความคิดไม่เห็นด้วยกับค่านิยมที่คนจำนวนมากในสังคมใช้พรหมจรรย์ประเมินคุณค่าของผู้หญิง ปิยะพรเห็นว่าผู้หญิงที่สูญเสียพรหมจรรย์ด้วยความผิดพลาดเรื่องเพศสัมพันธ์ครั้งแรกหรืออาจจะเป็นเพียงครั้งเดียวในชีวิตนั้น ทั้งตัวผู้หญิงเองหรือครอบครัวไม่ควรนำมาใช้เป็นเครื่องตัดสินคุณค่าของผู้หญิง ยิ่งไปกว่านั้นสังคมไม่ควรปรักปรำผู้หญิงให้เป็นผู้ถูกระงับ และได้รับโทษทัณฑ์แต่เพียงฝ่ายเดียว ผู้หญิงควรจะได้รับโอกาสในการเริ่มต้นใหม่ต่อไป เนื่องจากคุณค่าที่แท้จริงของคนทุกคนอยู่ที่การกระทำความคิด อย่างไรก็ตามปิยะพรก็ยังต้องการให้ผู้หญิงทุกคนรู้จักระมัดระวังรักษาตนและไม่สนับสนุนให้ทุกคนใช้ชีวิตทางเพศอย่างเสรี เพราะนอกจากจะไม่เข้ากับบริบทในสังคมแล้วอาจก่อให้เกิดปัญหาอื่นได้ในภายหลัง

ปิยะพรแสดงให้เห็นว่าความคิดเรื่องพรหมจรรย์นี้ได้ถ่ายทอดสืบต่อกันมาในสังคมอย่างยาวนานและปลูกฝังให้ผู้หญิงยึดมั่นเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ดังที่ปิยะพรวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นเรื่องพรหมจรรย์นี้ผ่านการสร้างตัวละครหญิงหลายตัวในนวนิยาย

“รสา” ในเรื่องตะวันทอแสง เป็นตัวละครที่ปิยะพรใช้เป็นตัวแทนในการวิพากษ์วิจารณ์เรื่องคุณค่าของพรหมจรรย์ด้วยความไม่เห็นด้วยกับแนวคิดนี้ โดยกำหนดให้รสาแสดงความคิดต่อต้านค่านิยมเรื่องพรหมจรรย์นี้เมื่อได้พบกับสภาพของเพื่อนคือ “พิมพรรณ” ที่ยินยอมแต่งงานกับชายคนแรกที่มีสัมพันธ์ด้วยแม้ว่าไม่ตั้งใจก็ตาม ดังข้อความที่ปิยะพรบรรยายความคิดของรสาไว้ในนวนิยายความว่า

รสาจากพิมพรรณมาด้วยความรู้สึกที่สลดใจและกังวลจนบอก
ไม่ถูก... เป็นเรื่องที่ถูกต้องแล้วละหรือ ที่พิมพรรณยอมจดทะเบียนอยู่
กินกับผู้ชายคนหนึ่งที่ตนเองก็รู้อยู่แกล้งใจดีว่าไม่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่
จะมอบชีวิตไว้ให้...เพียงเพราะเหตุผลที่ว่า 'เราเป็นของเขาไปแล้ว!'
(ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๙ : ๑๙๘)

ปิยะพรสร้างให้สามีบบทบาทในการต่อต้านค่านิยมนี้อย่างแท้จริง จะเห็นได้จากเมื่อรสาประสบเหตุการณ์เช่นเดียวกันนี้ รสาก็ปฏิเสธการแต่งงานกับผู้ชายที่ใช้เรื่องพรหมจรรย์มารวบรัดเชอ จากนั้น รสาก็ดำรงชีวิตด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่ใส่ใจกับความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวในชีวิต และได้ตัดสินใจแต่งงานกับผู้ชายหนุ่มที่พึงใจได้ในที่สุด

นอกจากนี้ปิยะพรยังได้นำเสนอตัวละครอีกตัวหนึ่งคือ “สาลิน” ในเรื่องระบำดาวที่เป็นผู้ต่อต้านค่านิยมเรื่องพรหมจรรย์ เนื่องจากสาลินก็เป็นผู้หญิงที่เคยทำสิ่งที่ผิดพลาด ด้วยการยินยอมมีสัมพันธ์ทางเพศกับคนรัก หลังจากนั้นสาลินก็ถูกสังคมประณามว่ามีคุณค่าด้อยลง และคนรักก็เฉยเมยไม่รับผิดชอบ สาลินจึงตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยการยุติความสัมพันธ์ และปรับทัศนคติของตนไม่ยึดติดกับความเชื่อเรื่องพรหมจรรย์ที่เป็นเครื่องประณามคุณค่าของผู้หญิงอีกต่อไป ดังที่ปรากฏเป็นความคิดของสาลินในนวนิยายความว่า

สาลินรู้สึกเหมือนได้กลับมายืนบนเท้าของตัวเองอีกครั้งหนึ่ง
ยังได้นึกถึงคำพูดของพ่อและแม่ ที่เฝ้าปลูกเร้าเธออยู่เสมอให้ก้าวไป
ข้างหน้า อย่ายอมตกเป็นเบี้ยล่างของใคร และถ้อยคำของลดายาม
เมื่อจะลาจากกันเมื่อไม่กี่วันที่ผ่านมา

‘ลินมีค่า และรู้ค่าของตัวเองดี อย่าให้ใคร ‘เก็บ’ เธอไว้ ลินเป็น
ดาว ควรจะต้องเปล่งแสงสุกใสอยู่บนท้องฟ้า ไม่ใช่กลายเป็นก้อน
ดินธรรมดาๆอยู่ในอุ้งมือของใคร’ (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๙ :
๓๒๗)

ในทางกลับกันปิยะพรได้สร้างให้ตัวละครชายจำนวนหนึ่งแสดงถึงทรรศนะที่ไม่เห็นด้วยกับเรื่องคุณค่าของผู้หญิงอยู่ที่พรหมจรรย์ จะเห็นได้ว่าตัวละครชายที่มีความคิดเปิดกว้างและประเมินคุณค่าของผู้หญิงที่ลักษณะนิสัยภายในจิตใจก็มีอยู่จำนวนไม่น้อย

“เกื้อคุณ” ในเรื่องวาวพลอยเป็นตัวละครชายที่ใช้ในการแสดงความคิดเรื่องคุณค่าของพรหมจรรย์ เกื้อคุณเป็นชายที่อยู่ในสังคมที่ให้โอกาสเปิดกว้างกับทุกเพศ นอกจากนี้ลักษณะนิสัยส่วนตัวของเกื้อคุณก็เป็นผู้ให้เกียรติผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน มีจิตใจดีและเข้าใจผู้อื่นเสมอทำให้เกื้อคุณเป็นชายที่พร้อมจะให้โอกาสแก่ผู้ที่กระทำผิด และมองว่าคุณค่าเรื่องพรหมจรรย์เป็นสิ่งที่ล้ำสมัยและไม่ควรนำมาใช้ในการประเมินคุณค่าของผู้หญิง ดังที่ปรากฏเป็นความคิดของเกื้อคุณในนวนิยายความว่า

...ท่าทีและคำพูดของเกื้อคุณดูเป็นจริงเป็นจังมากทีเดียว มัน
บอกชัดว่าเขาเองก็เป็นหนึ่งในกลุ่มชายหนุ่มที่ไม่แยแสเรื่องราวอัน
เป็นตำหนิที่ผ่านมาของใคร

...ขอเพียงผู้หญิงคนนั้นคือคนที่เขารัก พรารถนาจะร่วมชีวิต และคือผู้หญิงคนที่ต้องการอย่างจริงจังเพื่อเริ่มต้นใหม่...คนที่หมายใจว่าจะก้าวไปได้พร้อมๆกับเขา... (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๙ : ๒๓๓)

จะเห็นได้ว่าตัวละครที่ปิยะพรนำเสนอมาข้างต้นไม่ว่าจะเป็นตัวละครหญิงหรือตัวละครชายต่างก็นำเสนอมุมมองเกี่ยวกับเรื่องพรหมจรรย์ที่แตกต่างกัน แต่เห็นชัดได้ว่าปิยะพรเน้นย้ำให้เห็นว่าไม่ควรใช้คุณค่าเรื่องพรหมจรรย์มาตัดสินชีวิตหรือประเมินค่าของผู้หญิงเนื่องจากเป็นการกีดกันทางเพศอีกประการหนึ่ง

แม้ว่าปิยะพรจะไม่เห็นด้วยการใช้พรหมจรรย์ในการกำหนดคุณค่าของผู้หญิง แต่ปิยะพรก็ไม่เห็นด้วยกับการใช้ชีวิตในเรื่องเพศอย่างอิสระเสรีแบบชาวตะวันตก เพราะถึงอย่างไรบริบทในสังคมไทยก็ยังกำหนดให้ผู้หญิงก็ยังเป็นฝ่ายเสียเปรียบในทางสังคมเช่นเดิม ดังที่นำเสนอความคิดของตนผ่านการแสดงความคิดเห็นของ "สาลิน" ในเรื่องระบำดาวไว้ว่า

นี่หรืออิทธิพลของความรัก...โลกปัจจุบันแม้หญิงจะก้าว
ออกมายืนอยู่เคียงข้างชายในสนามแห่งการงาน หากในสนามของ
ความรักความสัมพันธ์นั้น ดูเหมือนผู้หญิงส่วนใหญ่จะยังก้าวไม่พ้นไป
จากวังวนแห่งความเสียเปรียบ ยิ่งเมื่อความนิยมหลงไหลตามกระแส
ของวัฒนธรรมตะวันตก หลากล้นเข้ามาในสังคม ความเข้าใจถึงความ
'เสมอภาค' และทันสมัยอย่างตื้นๆก็ยิ่งผลักดันให้ยิ่งจมลึกลงทุกขณะ
(ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๙ : ๒๖๖)

ปิยะพรสร้างตัวละครทั้งหญิงและชายเพื่อเป็นเครื่องมือในการแสดงมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงในด้านการเรียกร้องความเป็นธรรม โดยนำเสนอให้ตัวละครมีบทบาทในการต่อต้านการเลือกปฏิบัติที่ลิดรอนสิทธิในการใช้ชีวิตของผู้หญิง การต่อต้านการกีดกันทางเพศที่ไม่ให้ผู้หญิงเข้าไปมีบทบาทในสังคมได้เท่าเทียมกันกับผู้ชาย และการไม่เห็นด้วยกับสังคมที่กำหนดคุณค่าของผู้หญิงไว้ที่พรหมจรรย์ นอกจากนี้ยังเรียกร้องความเป็นธรรมในกรณีที่ผู้หญิงถูกเอารัดเอาเปรียบทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำให้ผู้หญิงมีสภาพเป็นรองและยังเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับผู้หญิงที่ถูกข่มขืนกระทำชำเรา แสดงให้เห็นถึงมโนทัศน์ของปิยะพรที่ต้องการให้ผู้หญิงได้รับความเป็นธรรมในสังคมอย่างแท้จริง

๔.๒ การเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับผู้หญิง

ปิยะพรให้ความสำคัญกับปัญหาเกี่ยวกับผู้หญิงเป็นอย่างมาก ทั้งการทำร้ายร่างกาย จิตใจ ปัญหาการถูกข่มขืนกระทำชำเรา ปัญหาการถูกลิดรอนสิทธิที่ดินทางเพศ และค่านิยมใน สังคมที่กำหนดให้ผู้หญิงมีความเป็นรอง ปิยะพรจึงได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหที่ เกิดขึ้นดังกล่าว เพื่อให้ผู้หญิงและผู้ชายอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข

๔.๒.๑ การแก้ไขปัญหาการทำร้ายร่างกายจิตใจและการข่มขืนกระทำชำเรา ผู้หญิงควรได้รับความใส่ใจจากทุกคนในสังคม

การทำร้ายผู้หญิงทั้งทางร่างกายจิตใจและการข่มขืนกระทำชำเราเป็นการกดขี่ผู้หญิงที่ ปิยะพรเห็นว่าสมควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เนื่องจากผู้หญิงเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่า ของสังคม สมควรได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน อีกทั้งปัญหาการทำร้ายผู้หญิงนี้มักจะมี สาเหตุมาจากผู้ชาย ดังนั้นการแก้ปัญหาจึงไม่ควรจะให้ผู้หญิงเป็นผู้ดำเนินการอยู่เพียงฝ่าย เดียว แต่ควรจะได้รับความร่วมมือจากผู้ชายและคนในสังคมทุกคนเป็นอย่างดีอีกด้วย

ปิยะพรได้สร้างตัวละครเพื่อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาการทำร้ายร่างกายจิตใจและการ ข่มขืนกระทำชำเราผู้หญิงลงในนวนิยายหลากหลายวิธีการ ซึ่งมีทั้งการแก้ไขของตัวละคร หญิงตามระดับความรุนแรงที่ประสบ อีกทั้งตัวละครชายบางตัวยังมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญห นอกจากนี้ยังมีตัวละครอีกจำนวนหนึ่งที่เข้าร่วมกับก๊อบองค์กรที่ต่อต้านการเอารัดเอาเปรียบ ผู้หญิงในสังคม ซึ่งเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ปิยะพรเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางให้กับคนในสังคมจะได้ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงอย่างแท้จริง

วิธีการแก้ไขปัญหของตัวละครหญิงที่ปิยะพรนำเสนอไว้ในนวนิยายประการแรก คือ การตัดความสัมพันธ์เลิกคบหากับกับผู้ชายที่มีการเอารัดเอาเปรียบผู้หญิง หรือในกรณีผู้หญิงที่ ถูกเอารัดเอาเปรียบในครอบครัวก็แก้ไขปัญหด้วยการหย่าขาดและการปลีกตัวออกจาก ครอบครัว วิธีการดังกล่าวเป็นวิธีการที่ปิยะพรไม่เห็นด้วยเท่าที่ควร จึงนำเสนอตัวละครที่ แก้ไขปัญหด้วยวิธีการนี้ไม่มากนัก และเห็นว่าควรเป็นหนทางสุดท้ายที่เลือกใช้ในการแก้ไข ปัญห

“รสา” ในเรื่องตะวันทอแสง เป็นตัวละครหญิงที่ปิยะพรสร้างให้มีบทบาทในการเลิกคบ หากับคนรักคือ ภาคพงษ์ ซึ่งบังคับขืนใจให้เธอมีความสัมพันธ์ทางเพศด้วยเพื่อรวบรัดให้เธอ ยินยอมแต่งงานด้วย เนื่องจากภาคพงษ์เป็นผู้มีพฤติกรรมที่ไม่ดีเอารัดเอาเปรียบผู้หญิงอยู่เสมอ ทำให้รสาดัดสันใจปฏิเสธคำขอแต่งงานและตัดความสัมพันธ์ไว้ในนวนิยายความว่า

...คนโหดร้าย เห็นแก่ตัว มั่งง่าย หลายเล่ห์ วิธีการที่เขาผูกมัดและหวังจะใช้บีบบังคับหล่อน ก็เป็นวิธีที่หยาบและดั้นเขินไม่ผิดไปจากที่วาริชทำกับพิมพรรณเลย...

... รสาไหวไหล่ ถอยห่างออกจากการเกาะกุมของเขาย่างสุภาพ ตอบซ้ำๆอย่างมั่นใจว่า

“ดิฉันรับคำขอโทษของคุณ แต่ขอปฏิเสธเรื่องการแต่งงานค่ะ”
(ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๘ : ๓๓๐ - ๓๓๑)

การหย่าขาดเป็นวิธีการที่แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงหมดความอดทนกับสภาพที่บีบคั้นทางกายและใจเป็นอย่างมาก แต่ปิยะพรไม่เห็นด้วยกับการแก้ปัญหาด้วยการหย่าขาดหรือแยกกันอยู่เท่าที่ควร แต่ปิยะพรเห็นว่าควรแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการอื่น ๆ ก่อน เนื่องจากวิธีการนี้ส่งผลกระทบต่อสมาชิกคนอื่นๆ ในครอบครัวเช่นเดียวกันกับการหย่าขาด แม้ว่าผู้หญิงจะมีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง เลี้ยงดูลูกโดยลำพังและเป็นผู้นำครอบครัวได้ก็ตาม แต่ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อเด็กมักจะเกิดขึ้นในด้านไม่ดี เช่น เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว มีพฤติกรรมเก็บกด เป็นต้น

“เจนจาร์” ในเรื่องไต้ร่มไม้เลื้อยเป็นตัวละครหญิงที่แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวด้วยการหย่าขาดกับสามีและเลี้ยงดูลูกเพียงลำพัง พร้อมกันนี้ปิยะพรยังได้นำเสนอภาพของลูกชายของเจนจาร์ที่กลายเป็นเด็กมีปัญหาจากการกระทำของพ่อแม่ไว้ในนวนิยายความว่า

เจนจาร์เหลียวหลังมอง...ตามปกติเอริกก็ซุกซนและดื้อรั้นโลดโผนอยู่ไม่น้อย มาเมื่อช่วงปีที่ผ่านมานี้เอง...ปีที่เธอกับพ่อของเอริกมีเรื่องราวขัดแย้งแตกร้างกันจนถึงที่สุด เอริกก็ดูเหมือนจะเจียบขีมิและขลาดอายลง

ยิ่งเมื่อแยกมาอยู่ตามลำพัง แกก็ยิ่งระมัดระวังตัวอย่างเห็นได้ชัด เหมือนกับจะนึกเกรงไปว่าตัวแกจะกลายเป็นปัญหาและภาระสำหรับเธอ (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๓ : ๒๖๒)

นอกจากตัวละครข้างต้นปิยะพรยังได้นำเสนอตัวละคร “อรพิม” ในเรื่อง ไต้ร่มไม้เลื้อย แต่เพียงตัวเท่านั้น ที่ดำเนินการหย่าขาดกับสามีที่กดขี่เอาเปรียบ เนื่องจากต้องการเรียกร้องความเป็นธรรมในกรณีที่สามีละเมิดสิทธิด้วยการนอกใจ จึงเห็นได้ว่าปิยะพรไม่เห็นด้วยกับการแก้ปัญหาด้วยวิธีการดังกล่าว

ปิยะพรสร้างตัวละครหญิงที่ประสบปัญหาถูกสามีทำร้ายร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรง และไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยวิธีการอื่น ไม่สมควรที่จะอดทนอยู่ในสภาพที่ถูกเอาเปรียบต่อไป จึงต้องแก้ไขปัญหาด้วยการปลีกตัวออกจากครอบครัว จะเห็นได้ว่าตัวละครหญิงบางตัวมีความเด็ดเดี่ยวและเชื่อมั่นในความสามารถที่จะยืนหยัดอยู่ได้ด้วยตนเองจึงตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการนี้ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาที่ทำให้ผู้หญิงหลุดพ้นจากการถูกทำร้ายทั้งทางร่างกายและจิตใจได้โดยสิ้นเชิง

“มัทนา” ในเรื่องบัลลังก์แสงเดือนเป็นตัวละครหญิงที่ปิยะพรสร้างให้แก้ไขปัญหาด้วยวิธีการปลีกตัวออกจากครอบครัว เพราะต้องการหลุดพ้นจากการทำร้ายของสามีที่มีอาการผิดปกติทางจิตและทำร้ายร่างกายเธอจนได้รับบาดเจ็บสาหัสตลอดระยะเวลากว่า ๓ ปี ดังที่ปรากฏเป็นความคิดและบทสนทนาของมัทนาไว้ในนวนิยายความว่า

หากเวลานี้คือเวลาที่เธอต้องตัดสินใจโดยเด็ดขาดเสียแล้ว...
ก่อนที่เรื่องจะลุกลามและรุนแรงถึงชีวิต ก่อนที่มันจะฝากรอยแผล
ฉกรรจ์เกินเยียวยา...
 ...รอยแผลที่จะสร้างความล้มสลายทางอารมณ์ ก่อความอับอายขายหน้าจนไม่สามารถยืนหยัดสู้สังคมได้...
 ... “พี่ต้องไปแล้วละม้าย...และเธอก็เป็นคนที่ต้องช่วยพี่พี่
กลัวว่าเมื่อไหร่ที่คุณพหนักมือทำพี่ถึงตาย มันยังเป็นเรื่องน่าอาย
เป็นเรื่องรุนแรง...” น้ำตาของเธอไหลรินเมื่อเล่าเรื่องราวที่เพิ่งเกิด
 (ปิยะพร ตักดีเกษม, ๒๕๔๙ : ๔๘๒ - ๔๘๓)

นอกจากตัวละครที่นำเสนอข้างต้นมีตัวละครหญิงอีกจำนวนไม่มากนักที่แก้ไขปัญหาด้วยการปลีกตัวออกจากครอบครัว เช่น “ดวงตา” ในเรื่องทรายสีเพลิง “ลินลา” ในเรื่องทางสายธาร เป็นต้น ตัวละครเหล่านี้ปลีกตัวจากครอบครัวเนื่องจากไม่สามารถหาทางออกด้วยวิธีการอื่นได้ เมื่อแยกตัวไปแล้วก็สามารถในการพึ่งพาตนเองและเลี้ยงดูลูกโดยลำพัง

ส่วนการแก้ไขปัญหของผู้หญิงที่ปิยะพรเห็นด้วยและเสนอแนะให้เป็นแนวทางในการแก้ไขอย่างชัดเจนคือ การเผชิญกับปัญหาอย่างเข้มแข็ง ด้วยการยอมรับความจริงและแก้ไขปัญหามาจากสาเหตุเพื่อเป็นการขจัดปัญหาให้หมดสิ้นไป

ปิยะพรเห็นสมควรว่าปัญหาทุกประการต้องแก้ไขจากการทำความเข้าใจกับปัญหาและแก้ไขตามสาเหตุ จึงได้นำเสนอตัวละครหญิงที่แก้ไขปัญหามาจากการถูกทำร้ายร่างกายจิตใจด้วยวิธีการปรับความเข้าใจและปรับข้อผิดพลาดของสมาชิกในครอบครัว และเสนอแนะการแก้ไข

ปัญหาการข่มขืนกระทำชำเราด้วยการปรับทัศนคติเรื่องคุณค่าของตนและการต่อสู้กับผู้ชายที่ทำร้ายและล่วงละเมิดทางเพศด้วยวิธีทางกฎหมาย ดังที่ปรากฏในนวนิยาย

“วิลาวัดณ์” ในเรื่องใต้เงาตะวันเป็นตัวละครหญิงที่แก้ไขปัญหาการถูกสามีทำร้ายจิตใจด้วยการปรับความคิด ทัศนคติและพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัวให้มีแนวทางในการดำเนินชีวิตที่สนับสนุนและเอื้อเพื่อซึ่งกันและกัน วิธีการดังกล่าวก็ทำให้สามีของเธอเลิกพฤติกรรมเจ้าชู้และเอาใจเอาเปรียบภรรยาได้โดยสิ้นเชิง ดังที่ปรากฏเป็นบทสนทนาของวิลาวัดณ์ที่กล่าวถึงความมั่นใจในวิธีการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนในครอบครัวไว้ในนวนิยายดังนี้

ล้มเสียง วิธีกาการพูด และแนวคิตของเธอคือความม่ันใจของคนที่ม่มีความม่ันใจในพลังของเพศหญิง...พลังอันรุนแรง ละเอียดอ่อน และลึกล้ำที่มีอยู่ในตัวโดยม่ต้องไปเดินขบวนเรียกร้องเอาจากใคร

“กาลองเดาคูซึลล...แม่ถือสายป่านว่าตัวนี้ม่านาน หากแม่จะตึง แม่จะสามารถตึงให้อยู่ได้ไหม? ตึงม่ให้ขาดลอยและม่ให้เสียหลักถึงขนาดที่ม่ดิน?”

“นภนภางค์” ในเรื่องลับแลลายเมฆเป็นตัวละครหญิงที่ปิยะพรนำเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาเรื่องคุณค่าของผู้หญิงที่ถูกข่มขืนกระทำชำเรา บทบาทของนภนภางค์แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ควรแก้ไขประการแรกคือ การเผชิญความจริงที่เกิดขึ้นมากกว่าที่จะหลีกเลี่ยงปัญหาด้วยวิธีการที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต โดยที่ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนนั้นต้องปรับทัศนคติต่อตนเองให้ดีขึ้นและเห็นคุณค่าของตนเอง ดังที่ปรากฏเป็นบทบาทในการเผชิญปัญหาในใจตนเองของนภนภางค์ในนวนิยายความว่า

เธอเองก็ม่ต่างจากนี้่นัก...เธอหลึกลหนี เก็บกอดทุกเรื่องลึกลเข้าไปในดวงจิตของตนเองอย่างทีชีวิตาบอก เด็กอย่างดาวยังกล้าหาญพอจะลุกขึ้นเผชิญหน้ากับผู้กระทำ

แค่กาการยอมรับและต่อสู้เพื่อเดินต่อไปให้ได้บนเส้นทางของตนเอง นภนภางค์คนนี้ก็ควรจะทำใหได้เช่นกัน! (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๘ : ๓๔๐)

วิธีการทางกฎหมายก็เป็นวิธีการที่ปิยะพรเห็นด้วยเป็นอย่างมาก แม้ว่าปิยะพรจะนำเสนอตัวละครที่แก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการนี้จำนวนน้อยมาก แต่ปิยะพรก็ยกย่องผู้หญิงที่กล้าแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการทางกฎหมายนี้อย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่เดียวกันก็สะท้อนภาพสังคมที่ยังม่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงเรียกร้องความเป็นธรรม และยังตำหนิผู้หญิงที่แก้ไขปัญหาดังกล่าว

วิธีการทางกฎหมายเพื่อให้ผู้ชายได้รับโทษที่ก่อไว้ นอกจากนี้ปิยะพรยังได้ใช้วิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวของตัวละครระดับเดือนคนในสังคมไม่ให้ละเลยปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของสังคม และทุกคนควรให้ความร่วมมือแก้ไขปัญหาเพื่อให้สังคมดำรงอยู่ได้อย่างสงบสุข

“ดาว” ในเรื่องลับแลลายเมฆ เป็นตัวละครหญิงที่ใช้วิธีการทางกฎหมายในการต่อสู้เรียกร้องความเป็นธรรมจากกรณีการถูกข่มขืนกระทำชำเรา แม้ว่าจะต้องอดทนกับการดูหมิ่นของคนในสังคมและผ่านกระบวนการในการตอกย้ำความผิดพลาดของตนเอง ดังที่ปิยะพรได้นำเสนอบทบาทของดาวผ่านบทสนทนาของภวนภางค์และทนายความที่สนับสนุนการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยวิธีการทางกฎหมายซึ่งจะทำให้ผู้หญิงได้รับความเป็นธรรมได้อย่างแท้จริงความว่า

“...คุณเองก็รู้ดี เรามั่นใจว่าทั้งพยานหลักฐาน ส่วนวนของตำรวจ และการยอมรับสารภาพของจำเลยในขั้นตอนการสอบสวน จะทำให้เราได้รับความยุติธรรม” ...

...หญิงสาวทรุดลงเคียงข้าง โอบแขนไปรอบร่างอวบของผู้เคราะห์ร้ายเมื่อกระซิบ

“ดาวเก่งมากที่ยืนหยัดต่อสู้มาจนถึงวันนี้...กล้าทำในสิ่งที่ผู้หญิงกล้าสืบทอดในร้อยคนไม่กล้าทำ ทั้งๆที่สิ่งนั้นคือการทวงสิทธิ์ คือการเรียกร้องความยุติธรรมให้ตัวเอง”... (ปิยะพร ตักดีเกษม, ๒๕๔๘ : ๔๓๒ - ๔๓๔)

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่าตัวละครที่แก้ไขปัญหาด้วยการเรียกร้องความเป็นธรรมทางกฎหมายจะมีจำนวนน้อย นอกจากตัวละครข้างต้นแล้วก็มีเพียง “อรพิม” ในเรื่องได้ร่มไม้เสื่อยเท่านั้นที่เผชิญปัญหาด้วยการใช้วิธีการทางกฎหมายในการแก้ปัญหากับสามีที่เอารัดเอาเปรียบ แต่ถึงอย่างไรก็ตามปิยะพรก็ใช้น้ำเสียงในการสนับสนุนและยกย่องผู้หญิงที่แก้ไขปัญหามุ่งมั่นทำร้ายร่างกายจิตใจและการข่มขืนกระทำชำเราอย่างเห็นได้ชัด

ปิยะพรเสนอแนะให้ผู้ชายมีบทบาทในการแก้ไขปัญหากการทำร้ายร่างกายจิตใจและข่มขืนกระทำชำเราด้วยวิธีการต่างๆ เป็นอย่างดี จะเห็นได้ว่าตัวละครชายบางตัวมีบทบาทในการเป็นผู้ช่วยเหลือคลายปัญหาด้วยการเข้าช่วยผู้หญิงที่กำลังประสบภัย บางตัวก็เป็นผู้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา และบางตัวก็ยังเป็นผู้ที่กำลังใจผู้หญิงให้ฟันฝ่าอุปสรรคในชีวิตได้อีกด้วย

“ศิลา” ในเรื่องดอกไม้ในป่าหนาวเป็นตัวละครชายที่มีบทบาทในการช่วยเหลือผู้หญิงที่กำลังประสบภัยจากการถูกข่มขืนกระทำชำเรา จะเห็นได้จากการพยายามเข้าช่วยเหลือดวงลดาที่กำลังจะถูกข่มขืนกระทำชำเราไว้ เนื่องจากไม่ต้องการให้ผู้หญิงถูกทำร้ายทางกายซึ่งจะส่งผลต่อจิตใจ อารมณ์และสังคมต่อไป ดังที่ปรากฏเป็นบทบาทของศิลาในนวนิยายความว่า

...ขอให้เขาและโชคสามารถปกป้องเธอจากเรื่องร้ายเลวทราม
ต่ำช้าเช่นนี้ได้...นี่ไม่ใช่ห่วงเพื่อตัวของเขาเองเลยสักนิด...เพื่อเธอ
ล้วนๆเขาเป็นห่วงอารมณ์ ความคิด จิตใจ และเกียรติของดวงลดา ยิ่ง
กว่าสิ่งใด (ปิยะพร ตักดีเกษม, ๒๕๔๙ : ๔๗๑)

นอกจากตัวละครข้างต้นแล้วยังมีตัวละครชายอีกจำนวนหนึ่งที่มีบทบาทในการช่วยเหลือผู้หญิงที่กำลังประสบเหตุถูกข่มขืนและทำร้ายร่างกายนี้ เช่น “เกื้อคุณ” ในเรื่องลับแลลายเมฆ “นำโชค” ในเรื่องดอกไม้ในป่าหนาว และ “เทิด” ในเรื่องในวาระวันเป็นต้น บทบาทของตัวละครชายในลักษณะนี้จะเป็นการช่วยลดปัญหาในการกดขี่และเอาตัวเอาเปรียบผู้หญิงได้เป็นอย่างดีอีกวิธีการหนึ่ง

บทบาทของตัวละครชายในการช่วยเหลือผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายจิตใจอีกวิธีการหนึ่งคือการชี้แนะให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาและให้กำลังใจเพื่อต่อสู้กับปัญหาได้อย่างถูกต้อง และสามารถคลี่คลายปัญหาทุกประการได้

“มันดา” ในเรื่องลับแลลายเมฆเป็นตัวละครชายที่ปิยะพรสร้างให้มีบทบาทในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาและให้กำลังใจนภนภางค์ที่เป็นผู้ที่ประสบเหตุถูกข่มขืนกระทำชำเราเพื่อให้กลับมาเห็นคุณค่าของตนเองได้เป็นอย่างดีอีกครั้งหนึ่ง ปิยะพรตั้งใจนำเสนอบทบาทของมันดาเพื่อชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของคนในสังคมที่มีส่วนในการสนับสนุนให้ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนและกดขี่ให้เป็นรองมีความเป็นอยู่และสภาพจิตใจที่ดีขึ้น ดังที่ปรากฏเป็นความคิดของนภนภางค์ที่เห็นความสำคัญของกำลังใจจากคนแวดล้อมที่ปรารถนาดีอย่างแท้จริงเช่นมันดาไว้ในนวนิยายความว่า

หญิงสาวค่อยเรียบเรียงเรื่องราวแผ่วเบา แม้จะเจ็บปวดเจียนขาดใจ หากเมื่อได้ผ่านจุดที่ตกต่ำที่สุดมาแล้ว เธอก็ต้องเดินผ่านทุกสิ่งที่จะพานพบเพิ่มเติมต่อจากนี้ให้ได้

...ยังมีอบอุ่น ท่าทีแห่งความปัดร้าวร่วมกัน และดวงตา
เปี่ยมไปด้วยความปรานีของชายหนุ่มผู้นี้ คือกำลังใจของเธอ...
(ปิยะพร ตักดีเกษม, ๒๕๔๙ : ๓๒๘)

นอกจากตัวละครข้างต้นจะเห็นได้ว่าปิยะพรสร้างตัวละครชายอีกจำนวนหนึ่งที่มีบทบาทในการให้คำชี้แนะและให้คำแนะนำผู้หญิงให้แก่ปัญหาได้และสนับสนุนให้ผู้หญิงใช้ชีวิตอย่างเป็นสุข เช่น “กรณี” ในเรื่องใต้เงาตะวัน “บุรี” ในเรื่องทรายสีเพลิง และ “กอบบุญ” ในเรื่องบ้านร้อยดอกไม้ เป็นต้น ตัวละครชายในกลุ่มนี้แสดงให้เห็นถึงบทบาทของผู้ชายที่ส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับผู้หญิงได้เป็นอย่างดี

ปิยะพรเห็นว่าทุกคนในสังคมล้วนมีส่วนในการแก้ไขปัญหาการทำร้ายร่างกายจิตใจและข่มขืนกระทำชำเราผู้หญิง ดังนั้นปิยะพรจึงตัวละครสร้างอีกจำนวนหนึ่งที่เข้าร่วมกับกับองค์กรที่ต่อต้านการเอารัดเอาเปรียบผู้หญิงในสังคมเพื่อแก้ไขปัญหาที่ถือว่าเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อทุกชีวิตและต่อสังคม

“คุณหญิงวลัย” ในเรื่อง ใต้ร่มไม้เลื้อยเป็นตัวละครที่ปิยะพรสร้างให้มีบทบาทในการเข้าร่วมกับสมาคมที่ช่วยเหลือผู้หญิงที่ถูกทารุณกรรม กดขี่ทำร้ายร่างกายจิตใจ และถูกข่มขืนกระทำชำเราซึ่งเป็นสิ่งที่ปิยะพรสนับสนุนให้ทุกคนในสังคมร่วมกันช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตามความสามารถของตน จะเห็นได้จากบทบาทของวลัยที่ลงมือช่วยเหลือผู้หญิงด้วยการทำงานในสมาคมอย่างจริงจัง ดังที่ปรากฏเป็นบทบาทของวลัยความว่า

...คุณหญิงวลัยกลับให้คำอธิบายอย่างละเอียดลออจริงจังถึงขอบเขตของงานและการช่วยเหลือ รวมทั้งปัญหานานัปการที่ต้องช่วยแก้ไขและแบกรับ

“นอกจากปัญหาครอบครัวและปัญหาการถูกกดขี่ กาถูกล้อลวงแล้ว ปัญหาที่เด็กผู้หญิงสมัยนี้โอดออกมาผจญโลกอย่างรวดเร็วเกินวัย ไม่มีความมั่นคงเข้มแข็งเพียงพอที่กำลังเพิ่มมากขึ้นนะคะ...” (ปิยะพร ตักดีเกษม, ๒๕๔๓ : ๔๒๓)

นอกจากตัวละครข้างต้นแล้วยังมีตัวละครส่วนหนึ่งที่เข้าร่วมกับสมาคมที่ช่วยเหลือผู้หญิงที่ถูกทารุณกรรมและข่มขืนกระทำชำเรา เช่น “พัทธ์” ในเรื่องใต้ร่มไม้เลื้อย “มัทนา” ในเรื่องบัลลังก์แสงเดือน เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าปิยะพรสนับสนุนให้ผู้หญิงแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการถูกทำร้ายร่างกายจิตใจและการข่มขืนกระทำชำเราด้วยวิธีการที่ถูกต้องกล่าวคือ ไม่แนะนำให้แก้ไขด้วยการหนีปัญหา แต่สมควรที่แก้ไขด้วยการเผชิญกับปัญหาอย่างเข้มแข็ง นอกจากนี้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวไม่ได้เป็นหน้าที่ของตัวละครหญิงแต่เพียงอย่างเดียว แต่ทุกคนในสังคมควรจะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเช่นเดียวกัน จึงจะทำให้ผู้หญิงและผู้ชายอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุข

๔.๒.๒ ผู้หญิงและผู้ชายควรเลือกวิถีชีวิตในการดำรงอยู่ในสังคมร่วมกันอย่างสงบสุข

ปิยะพรเห็นว่าคนทุกเพศสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน ไม่จำเป็นต้องใช้ความแตกต่างระหว่างเพศแบ่งแยกหน้าที่หรือกีดกันไม่ให้เพศใดเพศหนึ่งเป็นผู้นำมีความสำคัญมากกว่าและอีกเพศหนึ่งมีสภาพเป็นรอง ปิยะพรจึงสร้างตัวละครจำนวนหนึ่งเพื่อนำเสนอมนทัศน์ที่ต้องการให้ผู้หญิงและผู้ชายอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข โดยนำเสนอมนทัศน์ดังกล่าวผ่านการสร้างตัวละครในนวนิยาย

ปิยะพรยังได้ตั้งความหวังว่าจะเกิดความเท่าเทียมกันทางเพศขึ้นในสังคมอย่างแท้จริง เพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุขและไม่มีปัญหาความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างระหว่างเพศอีกต่อไป ดังที่กำหนดให้ “มันตา” แสดงความคิดเพื่อเป็นช่องทางหนึ่งที่ปิยะพรใช้ในการนำเสนอมนทัศน์ที่ต้องการให้ผู้ชายและผู้หญิงอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขความว่า

ชายหนุ่มจูงมือบาง พาหญิงสาวผ่านพันเงามืดที่บครึมของ
แนวหาด ก้าวขึ้นสู่แสงสว่างสดใสและเสียงเพลงบนแนวระเบียงเมื่อ
พร่ำภาวนา

ขอให้ทุกคนสามารถค้นพบพลังเข้มแข็งที่มีแฝงเร้นอยู่ในกาย
ตัว... หากเหนือสิ่งอื่นใด ขอให้มนุษย์สามารถสรรค์สร้างสังคมที่
สะอาดสะอาดอันอบอุ่น เปี่ยมไปด้วยความเอื้ออาทรต่อมนุษย์ทุกเพศ
โดยเท่าเทียมกันได้สำเร็จในวันใดวันหนึ่งข้างหน้า... (ปิยะพร ศักดิ์
เกษม, ๒๕๔๘ : ๔๙๕)

ปิยะพรเห็นว่าความรู้จักยกย่องให้เกียรติและเห็นความสำคัญของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน
จึงจะทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข ปิยะพรจึงสร้างตัวละครชายที่มีบทบาทในการ
สนับสนุนและช่วยเหลือให้ผู้หญิงมีสถานภาพที่ดีขึ้น บทบาทในลักษณะนี้สามารถป้องกันการกด
ขี่เอารัดเอาเปรียบผู้หญิง และยังเป็นช่องทางที่ปิยะพรใช้ในการแสดงมนทัศน์เพื่อเสนอแนะให้
ผู้หญิงและผู้ชายอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

“บุรี” ในเรื่องทราวิสเพลงเป็นตัวละครที่ปิยะพรนำเสนอให้เป็นผู้ชายที่ดีมีศีลธรรม รู้จัก
ละเอียดและเกรงกลัวต่อการทำบาปโดยเฉพาะในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย จะ
เห็นได้จากบทบาทการเป็นผู้ยับยั้งชั่งใจไม่ล่วงเกินผู้หญิงที่พึงใจแม้ว่าจะมีโอกาสก็ตาม ดังที่
ปรากฏเป็นลักษณะนิสัยของบุรีที่ปิยะพรได้ให้ตัวละครหญิงตัวหนึ่งนำเสนอไว้ด้วยน้ำเสียงที่ชื่น
ชมในนวนิยายความว่า

...ภายใต้แวนสายดาวาวใส...วูบแรกที่เห็นเธอ ดวงตาคู่นี้ก็ประกาศความยินดีแล้วก็กลับติดตามด้วยอึดอัดใจ ความขัดเขินและความกังวล...ตลอดชีวิตของเขา เขาคงจะถูกสอนและฝึกตนเองให้ทำ ทุกสิ่งทุกประการตามเหตุผลที่ถูกต้องที่ควรเสมอมาจนเคยชินที่จะเก็บความพอใจและความต้องการของตนไว้ภายใน

เคยชินที่จะซึ้งแห่งคุณธรรม ซูความหวังดีหวังงามกับโลก และชีวิตไว้นำหน้าทุกสิ่ง (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๙ : ๖๗๗ - ๖๗๘)

ปิยะพรเห็นว่าการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกันของผู้หญิงกับผู้ชายก็เป็นการแก้ไขปัญหาการกดขี่เอารัดเอาเปรียบต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม และส่งเสริมให้สังคมมีความสุขได้ดังที่ปิยะพรได้นำเสนอบทบาทของตัวละครชาย ที่เป็นฝ่ายสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้หญิงได้มีอิสระในการประกอบอาชีพการงาน ถือเป็น การเปิดโอกาสให้ผู้หญิงแสดงความสามารถในสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน

“เกิด” ในเรื่อง ในวารวันเป็นตัวละครชายที่ปิยะพรสร้างให้มีบทบาทในการช่วยเหลือและประสานประโยชน์ให้ผู้หญิงคือ วัน ผู้เป็นภรรยาให้มีโอกาสประกอบอาชีพอย่างเท่าเทียมกันควบคู่ไปกับการรับผิดชอบงานบ้าน อีกทั้งยังยกย่องมีสถานภาพในครอบครัวที่เท่าเทียมกัน ทำให้ครอบครัวเป็นสุข ไม่มีการกดขี่เอารัดเอาเปรียบ ทำร้ายร่างกายจิตใจกันอย่างเห็นได้ชัด ดังที่ปรากฏเป็นความคิดที่เป็นสุขของ วัน ในนวนิยายความว่า

การทำงานหนักเช่นนี้ไม่ใช่เรื่องลำบากยากแค้นสำหรับหญิงสาว หากกลับเป็นสุขที่ได้ก่อร่างสร้างตัวคู่เคียงกัน เธอรู้สึกเป็นอิสระ สนุกกับการทำงานที่เป็นของตัวเองอย่างไม่เคยรู้สึกมาก่อนในชีวิต (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๘ : ๕๑๔)

นอกจากตัวละครข้างต้นปิยะพรยังได้นำเสนอตัวละครชายที่เป็นคนดีมีศีลธรรมและมีมุมมองต่อทุกเพศอย่างเท่าเทียมกันไว้ในนวนิยายอีกจำนวนหนึ่ง เช่น “กรณ” ในเรื่องใต้เงาตะวัน “นุสร” ในเรื่องทางสายธาร และ “ภาสุ” ในเรื่องสะพานแสงคำ เป็นต้น ตัวละครในกลุ่มนี้มีบทบาทในการให้เกียรติและเห็นคุณค่าผู้หญิงอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้ไม่เกิดปัญหาความขัดแย้งและการเอารัดเอาเปรียบผู้หญิงได้เป็นอย่างดี

ในส่วนของผู้ละครหญิงปิยะพรเห็นว่าผู้หญิงมีลักษณะนิสัยที่สำคัญหลายประการ เช่น ความอ่อนโยน ความประนีประนอมและการมีจิตใจที่ละเอียดอ่อน รอบคอบ ทั้งหมดนี้เป็นคุณสมบัติที่ทำให้ผู้หญิงมักจะเป็นผู้คอยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในครอบครัวและในสังคม ทำให้เกิดความสงบสุขได้

ดั่งที่ปิยะพรได้นำเสนอผ่านการสร้างตัวละครหญิงคือ “กมลลาสน์” ในเรื่องวาวพลอยที่ปิยะพรกำหนดให้กมลลาสน์เป็นผู้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวโดยใช้ความเฉลียวฉลาด ประกอบกับคุณสมบัติของผู้หญิง ได้แก่ ความละเอียดรอบคอบ ทำให้กมลลาสน์แก้ไขปัญหาของครอบครัวได้สำเร็จ ปิยะพรได้นำเสนอความสามารถของกมลลาสน์ผ่านบทสนทนาของกมลลาสน์และหลานสาวไว้ในนวนิยายความว่า

“แล้วเรื่องการเมืองเห็นทางออกของปัญหาจนปรุโปร่งสะคะอย่างเรื่องของคุณหนึ่ง ทางออกของคุณป้าดูเหมือนง่ายแค้นั่นเอง แต่ทำไมพ่อ พี่กอบ กับเก็จคิดไม่ออก ทำเอากลุ่มกันแทบแย่...”

“เรื่องแบบนี้พวกเราผู้หญิงมักละเอียดอ่อนและมองเห็นเส้นทางชอกซอนลัดเลี้ยวมากกว่าพวกผู้ชาย” คุณกมลลาสน์มองหลานสาวอย่างเอ็นดู (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๙ : ๓๓๙)

ปิยะพรได้นำเสนอบทบาทของตัวละครหญิงที่มีความประนีประนอม และสนับสนุนทุกเพศให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยการประสานประโยชน์ซึ่งกันและกัน เพื่อนำเสนอมนทัศน์ของปิยะพรที่สนับสนุนให้ผู้หญิงและผู้ชายอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุขไว้อีกจำนวนหนึ่ง เช่น “นารี” ในเรื่องทราวิสเฟลิง “แม่วัน” ในเรื่องในวาระวัน เป็นต้น

ปิยะพรเห็นว่าครอบครัวมีบทบาทสำคัญยิ่งในการแก้ไขปัญหาค่าความไม่เท่าเทียมกันทางเพศและปัญหาอื่นๆในสังคม เนื่องจากผู้ปกครองโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เป็นแม่สามารถอบรมปลูกฝังให้เด็กแต่ละคนเติบโตมาแล้วมีลักษณะนิสัยและบทบาทที่ดี ดังนั้นจึงเสนอแม่เป็นผู้อบรมให้เด็กหญิงรู้จักระมัดระวังรักษาดนและสอนให้เด็กชายก็รู้จักให้เกียรติทุกคนอย่างเท่าเทียมและตระหนักถึงคุณค่าของเพศหญิง แนวทางดังกล่าวจะทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างปรองดองและสงบสุข เห็นได้จากความคิดของ “นภนภางค์” ในเรื่องลับแลลายเมฆความว่า

“ถ้าเรื่องของฟ้าทำให้ผู้หญิงกับผู้ปกครองของเด็กหญิง ระมัดระวังมากขึ้น หรือมีส่วนทำให้ผู้ปกครองของเด็กชายฉุนใจคิดแล้วย้อนอบรมให้เพศชายตระหนักถึงคุณค่าของเพศตรงข้าม ยอมรับความเสมอภาคระหว่างเพศ...ถ้าได้อย่างนี้แม่เพียงคนเดียวฟ้าก็ถือว่า เป็นกุศลยิ่งแล้วละ” (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๘ : ๕๙๒)

จะเห็นได้ว่าปิยะพรได้สร้างตัวละครทั้งหญิงและชายให้เป็นตัวแทนในการนำเสนอมนทัศน์ที่ต้องการให้ผู้หญิงและผู้ชายอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข จะเห็นได้ว่าสังคมจะสงบสุขได้นั้นมีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการ ทั้งการปรับเปลี่ยนให้ผู้ชายเลิกเอารัศเอาเปรียบ

ผู้หญิง ทุกเพศต้องใช้ชีวิตอยู่ในกรอบของศีลธรรมอันดี อีกทั้งการอบรมสมาชิกในครอบครัวให้ยอมรับและให้เกิดเกียรติผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน และทั้งผู้หญิงและผู้ชายต้องช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับทุกฝ่ายและทำให้สังคมเป็นสุข

๔.๒.๓ สังคมควรปรับเปลี่ยนค่านิยมเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของผู้หญิงให้เหมาะสมแก่ยุคสมัย

ค่านิยมเป็นส่วนสำคัญที่จะกำหนดพฤติกรรมและแบ่งแยกหน้าที่ของคนในสังคม ปิยะพรเห็นว่าในสังคมไทยนั้น มีค่านิยมที่กำหนดให้ผู้หญิงมีสถานภาพที่ด้อยกว่าผู้ชายมากมาย และค่านิยมบางประการที่ได้รับการยอมรับในอดีตก็ยังคงตกทอดมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้ผู้หญิงในสังคมปัจจุบันที่อยู่ในยุคบริวัตวัฒนธรรมต่างชาติและเปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้มีส่วนร่วมในสังคมมากยิ่งขึ้น ยังคงถูกประเมินด้วยมาตรฐานของค่านิยมแบบดั้งเดิม ทำให้ผู้หญิงที่มีความสามารถกลายเป็นผู้ที่ไม่มีความคุ้มค่าในทางสังคม

ค่านิยมที่ปิยะพรไม่เห็นด้วยและเห็นว่าควรปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้ากับยุคสมัยได้แก่ ค่านิยมเรื่องการแบ่งแยกการศึกษาหรือการทำงานในวิชาชีพตามแต่ละเพศ และค่านิยมเรื่องการวางตนของผู้หญิงให้มีลักษณะเป็นผู้หญิงที่เรียบร้อยอ่อนหวาน ค่านิยมทั้งสองประเด็นนี้เป็นสิ่งที่ปิยะพรนำเสนอผ่านนวนิยาย เพื่อเรียกร้องให้สังคมเปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้แสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่และมีความเท่าเทียมกันกับผู้ชาย

ปิยะพรเห็นว่าผู้หญิงต้องฟันฝ่าอุปสรรคเรื่องการแบ่งแยกกีดกันทางเพศเพราะไม่ต้องการให้ได้รับการศึกษาหรือการทำงานในวิชาชีพที่จัดว่าเป็นของผู้ชาย แม้ว่าผู้หญิงจะมีความสามารถสูงก็ตาม จากที่ผู้หญิงถูกดูหมิ่นความสามารถปิยะพรจึงได้สร้างตัวละครหญิงให้มีบทบาทในการฟันฝ่าอุปสรรคเรื่องการกีดกันทางเพศ เพื่อแสดงทรรศนะของปิยะพรที่ต้องการให้สังคมปรับเปลี่ยนค่านิยมและให้สังคมเปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้มีส่วนร่วมในด้านต่างๆมากยิ่งขึ้น

“รสา” ในเรื่องตะวันทอแสงเป็นตัวละครหญิงอีกตัวหนึ่งที่ปิยะพรสร้างให้มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีในสาขาที่เป็นวิชาชีพของผู้ชาย และได้ฟันฝ่าอุปสรรคเรื่องเพศจนได้เข้าทำงานในสาขาวิชาชีพดังกล่าวและได้รับการยกย่องยอมรับเป็นอันมาก ดังที่ปรากฏเป็นบทบาทของรสาในนวนิยายความว่า

...หากแต่มันเป็นชีวิตที่น่าพอใจแล้วมิใช่หรือ?...การฝ่าฟันอุปสรรคอย่างกล้าหาญเข้มแข็ง...การทำงานที่กำลังทำอยู่เป็นงานที่หล่อรักและภาคภูมิใจ

ชีวิตของหล่อนเรียบง่ายและรวดเร็วไปข้างหน้าอย่างเรียบง่ายด้วยความสามารถและสติปัญญาของตัวเอง...มันจะยังคงเรียบง่ายและเรียบง่ายเช่นนี้อยู่ตลอดไปละหรือ?... (ปิยะพร ตักดีเกษม, ๒๕๔๙ : ๑๐)

นอกจากตัวละครข้างต้นแล้วยังมีตัวละครหญิงอีกจำนวนหนึ่งที่ปิยะพรสร้างให้มีการศึกษาและประกอบอาชีพในสาขาวิชาชีพของผู้ชาย เช่น “จารย์วีร์” ในเรื่องในบ่วงมนตรา “วิรงรอง” ในเรื่องทางสายธาร เป็นต้น ตัวละครทั้งหมดนี้เป็นช่องทางให้ปิยะพรวิพากษ์วิจารณ์ค่านิยมในสังคมและแสดงมโนทัศน์ที่ต้องการให้สังคมปรับเปลี่ยนค่านิยมในเรื่องการกีดกันทางเพศด้านการศึกษาและการทำงานได้เป็นอย่างดี

ปิยะพรไม่เห็นด้วยกับค่านิยมแบบเก่าที่ให้กำหนดผู้หญิงทุกคนต้องเป็นผู้ที่มีกิจกรรมยามว่างที่รื่นรมย์ แต่งกายเรียบร้อย เนื่องจากในปัจจุบันผู้หญิงต้องก้าวสู่สังคมภายนอก มีหน้าที่การงานและเข้าศึกษาร่วมกันกับผู้ชาย ดังนั้นจึงใช้นวนิยายวิพากษ์วิจารณ์ค่านิยมในเรื่องการวางตัวของผู้หญิงที่ควรปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคสมัย

ปิยะพรวิพากษ์วิจารณ์ค่านิยมเรื่องการวางตนของผู้หญิงผ่านการนำเสนอพรรณนาของตัวละครชายที่มีต่อผู้หญิงจากการประเมินบุคลิกลักษณะภายนอก แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงที่มีการแต่งกายทันสมัยและมีเพื่อนมากมายทั้งเพศเดียวกันและเพศตรงข้าม จะถูกประเมินในเบื้องต้นว่าเป็นผู้หญิงที่ไม่ดี ไม่ควรคบหาด้วย ดังที่ปิยะพรนำเสนอไว้ในความคิดของตัวละครชาย เช่น “ปัทมณี” ในเรื่องวาวพลอย ที่แสดงความคิดตำหนิการแต่งกายและการวางแสดงความรักระหว่างชายหนุ่มกับเก็จไพลิน และปัทมณีมองว่าเก็จไพลินเป็นผู้หญิงที่ไม่ดี ทั้งที่ไม่รู้ว่าผู้ชายที่เก็จไพลินแสดงความรักนั้นคือพี่ชายแท้ๆ และไม่ได้รู้จักนิสัยที่แท้จริงของเธอ ดังที่ปิยะพรนำเสนอไว้ในนวนิยายความว่า

คนที่เติบโตมากับพ่อหัวเก่า ใช้ชีวิตส่วนใหญ่ในไร่นาป่าเขา อย่างเขา ยากจะทำใจยอมรับหรือให้เกียรติหญิงสาวที่มีลักษณะทำที่ ดังนี้...ภายในจิตใจของหล่อนคงขรุขระ ทำทุกอย่างง่ายดายไร้ความ ประณีตเช่นเดียวกับภาพที่เห็นภายนอก

ดูเอาเถิด! เมื่อส่งกลุ่มชายหนุ่มที่เกาะกอดพิ้วพันกลุ่มแรกขึ้น เครื่องไปไม่นาน ก็มีอีกคนเดินเข้ามาให้ผวาเข้าใส่...นี่ยังไม่ยับยั้ง น้อยๆมีเลศนัยกับดวงดาววับแวววาวที่ส่งตรงมาใส่เขาเมื่อครู่...

ผู้หญิงบ้าอะไร! นำรำคาญ นำเกลียด และนำอายแทนพ่อแม่ พี่น้องเหลือเกิน (ปิยะพร ตักดีเกษม, ๒๕๔๙ : ๑๓ - ๑๔)

ปิยะพรเห็นว่าบุคลิกลักษณะของตัวละครหญิงที่ดูไม่เรียบร้อยไปบ้างไม่ใช่เรื่องที่ผิดและไม่ควรนำเรื่องการวางตัวมาใช้ตัดสินลักษณะนิสัยหรือคุณค่าของผู้หญิง จึงได้นำเสนอบทบาทของ “เก็จไพลิน” เพื่อวิพากษ์วิจารณ์ค่านิยมเรื่องการวางตนของผู้หญิงกับบทบาทของผู้หญิงใน

ปัจจุบัน โดยเกจิโพลินแสดงให้เห็นว่าแม้ว่าจะมีรูปลักษณ์และการวางตนที่ขัดแย้งกับค่านิยมที่กำหนดให้ผู้หญิงเป็นผู้ที่เรียบร้อยอ่อนหวาน แต่เกจิโพลินก็ไม่ได้ทำตนให้เสื่อมเสีย ดังนั้นจึงไม่ควรประเมินคุณค่าของผู้หญิงในปัจจุบันจากการวางตนหรือบุคลิกลักษณะภายนอก ดังที่ปรากฏเป็นบทบาทของเกจิโพลินในนวนิยายความว่า

เกจิเป็นหญิงสาวของยุคสมัยที่เปิดกว้างกับการคบหา หากก็รู้จักวิธีที่จะขีดวงให้การคบหานั้นอยู่ในขอบเขตที่ต้องการ...เหมือนอย่างที่เขาได้เห็นเธอคบหากับชายหนุ่มหลายคนและปฏิเสธคนที่ไม่ต้องใจอย่างตรงไปตรงมา... (ปิยะพร คักดีเกษม, ๒๕๔๙ : ๑๓๑ - ๑๓๓)

จะเห็นได้ว่าสังคมใช้การวางตัวเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งในการประเมินค่าของผู้หญิง แต่ปิยะพรเห็นว่าเป็นความคิดที่ไม่ถูกต้องเนื่องจากสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป การเปิดรับวัฒนธรรมต่างชาติ ทำให้ผู้หญิงมีโอกาสได้รับการศึกษา มีการทำงานและได้พบปะกับผู้คนมากมาย จึงสามารถที่จะคบหากับเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและเพศตรงข้ามได้ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องวางตนให้อยู่ในขอบเขตอันควรไม่ให้หลงระเหิงไปกับวัฒนธรรมตะวันตกที่มีลักษณะบางประการที่ไม่เข้ากับบริบทกับสังคมไทย

นอกจากตัวละครข้างต้นยังมีตัวละครอีกจำนวนหนึ่งที่ปิยะพรได้สร้างเพื่อใช้วิพากษ์วิจารณ์ค่านิยมเรื่องการวางตัวของผู้หญิง เช่น "พิมลพัทธ์" ในเรื่องเรือนศิรา "ปาฎลี" ในเรื่องบ้านร้อยดอกไม้ เป็นต้น ตัวละครเหล่านี้มีบทบาทในการนำเสนอทัศนคติของปิยะพรที่ไม่เห็นด้วยกับค่านิยมเกี่ยวกับผู้หญิงจนต้องการให้สังคมปรับเปลี่ยนค่านิยมทั้งในด้านการศึกษาและการทำงานที่ผู้หญิงยังถูกกีดกัน และการวางตัวของผู้หญิง ค่านิยมต่างๆ เหล่านี้ควรปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้ากับบริบทของสังคมที่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้มีส่วนร่วมในสังคมได้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้แสดงความสามารถได้อย่างเต็มศักยภาพและมีความเท่าเทียมกันกับผู้ชายต่อไป

๔.๒.๔ ผู้หญิงที่ไม่ดีควรแก้ไขพฤติกรรมให้ดียิ่งขึ้น

ปิยะพรมีมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงที่ไม่ดีประการหนึ่งคือ ต้องการให้ผู้หญิงที่มีบทบาทหรือลักษณะนิสัยที่ไม่ดีปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมให้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากปิยะพรเห็นว่าผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนโยน และมักจะเป็นผู้สร้างคุณความดี ขณะเดียวกันก็จะมีลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมที่ไม่ดีแทรกปนอยู่ด้วย ซึ่งในบางครั้งลักษณะที่ไม่ดีนั้นก็ก่อให้เกิดปัญหาร้ายแรงขึ้นต่อชีวิตของผู้อื่นหรือสร้างปัญหาให้แก่ผู้หญิงด้วยกัน ทั้งที่ความเป็นจริงแล้วควรจะช่วยเหลือเอื้อเฟื้อต่อกันเพื่อสนับสนุนให้ผู้หญิงมีสถานภาพในชีวิตที่ดีขึ้น

จากการศึกษาตัวละครหญิงในนวนิยายของปิยะพรพบว่า ตัวละครหญิงแต่ละตัวมักจะมีเป้าหมายในชีวิตที่แตกต่างกัน และวิธีการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของตานั้นก็มีวิธีการที่แตกต่างกันด้วย เนื่องจากตัวละครหญิงแต่ละตัวมีพื้นฐานทางครอบครัว การศึกษา เศรษฐกิจ และสังคมที่ไม่เหมือนกัน พื้นฐานในด้านต่างๆนี้ล้วนเป็นเครื่องกำหนดให้ตัวละครหญิงมีการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตในวิถีทางของตัวละครแต่ละตัวที่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตามปิยะพรได้เสนอแนะให้การกระทำทั้งหมดควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องตามหลักศีลธรรม จะเห็นได้ว่าตัวละครหญิงของปิยะพรนำเสนอมนต์เสน่ห์ของผู้หญิงที่ไม่ดีและควรปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมนั้น ล้วนมีการกระทำศีลธรรม ได้แก่ การมีจิตใจอิจฉาริษยาผู้อื่นจนเกิดความอาฆาตพยาบาทและมุ่งร้ายหมายเอาชีวิต หรือการทุจริตฉ้อโกง และการผิดคู่ครอง นอกจากนี้ผู้หญิงบางคนยังไม่รับผิดชอบหน้าที่ที่พึงกระทำ และบางคนก็ยังเป็นผู้ที่ถูกผู้ที่ดีกว่าตนเอง พฤติกรรมดังกล่าวของตัวละครหญิงเป็นสิ่งที่ปิยะพรต้องการให้ผู้หญิงปรับปรุงจึงนำเสนอแนวทางในการแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นไว้หลายประการ

ปิยะพรเสนอแนะให้ผู้หญิงแก้ไขความคิดอิจฉาริษยาผู้อื่น เพราะจะทำให้เกิดความคิดเคียดแค้นชิงชังพยาบาทและท้ายที่สุดอาจนำไปสู่การกระทำผิดศีลธรรม โดยการเบียดเบียนสร้างความเดือดร้อนอย่างรุนแรงให้กับผู้อื่น นอกจากนี้ความคิดดังกล่าวก็จะสร้างความเดือดร้อนให้กับผู้กระทำเอง กล่าวคือ จะได้รับความทุกข์ร้อนทางใจเนื่องจากความอิจฉาและความอาฆาตพยาบาทจะทำให้ไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่อย่างมีความสุขได้

ปิยะพรได้นำเสนอการแก้ไขปัญหานี้ไว้ในคำพูดของ “บุรี” ซึ่งเป็นตัวละครชายในนวนิยายเรื่อง ทรายสีเพลิง แนะนำ “ศรุดา” ผู้มีความประพฤติที่ไม่ดีเนื่องจากมีพยาบาทอาฆาตจนทำลายชีวิตน้องสาวของตนเอง ไว้ว่าควรจะมีใจในสถานภาพที่ตนเองเป็นอยู่ และพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ รวมถึงตั้งมั่นในการกระทำคุณความดีไม่หลงไปกับกิเลสตัณหาจึงจะสามารถแก้ไขปัญหของผู้หญิงในแง่ของการทำผิดศีลธรรมในข้อนี้ได้ ดังที่ปรากฏเป็นบทสนทนาของบุรีในนวนิยายความว่า

“คุณไม่ยอมรับ ไม่ยอมเชื่อเพราะทิฐิและความทะนงตนของคุณมีมากจนเกินไป ถ้าคุณไม่ปิดตาปิดใจ เรื่องทั้งหลายก็คงไม่ล่วงเลยร้ายแรงถึงขั้นนี้ คุณเอาความปรารถนาความต้องการของตัวเองมานำหน้าเหตุและผล เอามานำหน้าคุณธรรมจรรยา นั้นเป็นบาปหนักที่สุดของมนุษย์...คุณมีทุกอย่างแล้วในชีวิตนี้ มีแม้กระทั่งคนที่รักคุณอย่างจริงใจ แต่คุณก็ไม่เคยพอในสิ่งที่ตัวเองมีอยู่ กลับดิ้นรนไขว่คว้ายื้อแย่งแม้ในสิ่งเล็กๆน้อยๆ ต้องการยึดครองแม้กระทั่งสิ่งที่

“ไม่มีความหมายอะไรกับคุณเลย...ความไม่รู้จักพอนี้แหละคือความ
ทุกข์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุด” (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๙ : ๖๘๐)

ปิยะพรได้นำเสนอแนวทางในการแก้ไขการกระทำผิดศีลธรรมในเรื่องการทุจริตฉ้อโกง
ไว้ในนวนิยาย เนื่องจากปิยะพรไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นการกระทำของตัว
ละครหญิงหรือตัวละครชายก็ตาม ซึ่งพฤติกรรมในการฉ้อโกงนี้เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ของตน
ไปในทางที่ผิด อันจะส่งผลให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น นอกจากนี้ผู้ที่กระทำผิดก็จะได้รับผล
กรรมตามมา ตั้งแต่การดำรงชีวิตอยู่อย่างไม่เป็นสุขเนื่องจากต้องคอยปกปิดความผิดไม่ให้ผู้อื่น
รับรู้อยู่เสมอ และเมื่อเรื่องราวการทุจริตถูกเปิดเผยก็มักจะได้รับโทษทั้งทางกฎหมายและทาง
สังคม

“ล่อองค์” ในเรื่องทางสายธารเป็นตัวละครหญิงที่ปิยะพรนำเสนอให้มีบทบาทในการ
กระทำผิดทุจริตฉ้อโกงราชการ โดยการร่วมมือกับนักการเมืองทำให้ล่อองค์ต้องคอยหลบเลี่ยง
ปกปิดความผิดไม่ให้นักข่าวหรือผู้คนในสังคมรับรู้ อีกทั้งยังถูกนักการเมืองใช้เป็นเครื่องมือใน
การรับผิดชอบกับการทุจริตอีกด้วย ซึ่งเป็นการใช้ชีวิตอย่างดิ้นรนและไม่มีความสุข ดังที่ปิยะพร
นำเสนอบทบาทของล่อองค์ผ่านความคิดของปกปักที่ร่วมกับทำผิดไว้ในนวนิยายความว่า

ล่อองค์พูดจริง...ข้านั้นมิได้รั่วไหลออกไปจากปากเธออย่าง
แน่นอน หากจะรั่วออกไปทางไหนอย่างไรไม่สำคัญเท่าเขาจะต้องปิด
เป่ามันออกไปให้ไกลตัวโดยเร็ว... ใครสักคนควรจะต้องเป็นเป้าแทน
เขา และปกปักก็เห็นคนที่เหมาะกับการเป็น ‘เป้า’ ในเรื่องนี้แล้ว
(ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๑ : ๓๐๗)

ปิยะพรได้นำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาการทุจริตฉ้อโกงนี้ โดยให้ “นุสร” ซึ่งเป็น
ตัวละครชายในเรื่องเดียวกันเป็นผู้แนะนำแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยการให้ล่อองค์พิจารณาผล
ที่เกิดขึ้นว่าเป็นการทำ ความเดือดร้อนให้กับสังคมและประเทศชาติ ซึ่งวิธีการดังกล่าวกระตุ้นให้
ตัวละครหญิงนี้กลับมาพิจารณาการกระทำที่ผิดศีลธรรม ดังที่ปรากฏเป็นการชี้แนะแนวทางใน
การแก้ไขปัญหาของนุสรผ่านบทสนทนาไว้ว่า

“เพราะผมต้องการให้ออกทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม เรื่องนี้
สำคัญตรงที่มันเป็นเรื่องของประเทศชาติของสังคมโดยส่วนรวม ถ้า
อออกเก็บมันไว้เพื่อแก้ไขเพื่อทบทวนให้ถูกต้องเป็นธรรมขึ้น ผมจะไม่ว่า
ออเลย” (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๑ : ๒๐๘)

ปิยะพรเสนอแนะการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่ดีของผู้หญิงในเรื่องการผิดศีลธรรมว่า ด้วยเรื่องการผิดคู่ครองไว้ว่า เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำและควรจะมีควมยับยั้งชั่งใจ เนื่องจากการผิดคู่ครองนี้มักจะทำให้เกิดปัญหาครอบครัว ทั้งในครอบครัวของตนเองและครอบครัวของผู้อื่น อีกทั้งการมีความสัมพันธ์กับผู้ที่มิครอบครัวแล้วนั้นจะสร้างให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการทำร้ายจิตใจของผู้หญิงตามมาอีกด้วย ดังนั้นตัวละครหญิงที่มีลักษณะดังกล่าวควรมีความยับยั้งชั่งใจและไม่ควรกระทำผิดต่อคู่ครอง หรือสร้างปัญหาครอบครัวให้กับผู้อื่น

“เจนจारी” ในเรื่องเรือนศิรา เป็นตัวละครหญิงที่ปิยะพรสร้างให้มีบทบาทไม่ในด้านการผิดคู่ครองของผู้อื่น ปิยะพรแสดงให้เห็นว่าแม้แต่ตัวของเจนจारीเองก็รู้ว่าสิ่งที่ตนเองกระทำนั้น เป็นสิ่งที่ไม่ดี นอกจากก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ภรรยาเดิมของศิรินซึ่งเป็นสามีของเธอแล้วยังทำให้เธอใช้ชีวิตอย่างไม่เป็นสุข เนื่องจากไม่ได้รับการยอมรับจากบริวารและคนในสังคมอย่างเห็นได้ชัด บทบาทของเจนจारीนี้แสดงให้เห็นถึงผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำซึ่งปิยะพรใช้ในการกระตุ้นเตือนให้ผู้อ่านฉุกใจคิดและเห็นว่าเป็นสิ่งไม่พึงกระทำ ดังที่ปรากฏเป็นความคิดของเจนจारीดังนี้

จะไม่ให้มีแต่ความคลุ้มคลั่งและกลางแกลงได้อย่างไรเล่า ก็
การเริ่มต้นชีวิตคู่ระหว่างเธอและศิริน มิได้หมดจดงดงามอะไรเลย
มันเริ่มต้นอย่างผิดศีลธรรม ด้วยแรงผลักดันของราคะอันห่อหุ้มไว้ด้วย
น้ำผึ้งสีทองของความรักความปรารถนา...มันช่างชักจูงให้เธอกล้า
กระโดดลงไปในวังน้ำวน

ทั้งคำอุษาและเปลวสีเพลิงของความคั่งแค้นชิงชัง ทำให้เธอ
กล้าฝ่ากฎเกณฑ์ทางสังคม กล้าเยาะเย้ยขนบธรรมเนียมและศีลธรรม
จรรยาด้วยการเหยียบย่ำศักดิ์ศรีของผู้หญิงคนหนึ่งแล้วยื้อแย่งเอา
สามีของเธอผู้นั้นมาครอบครอง (ปิยะพร ตักดีเกษม, ๒๕๔๓ : ๕ - ๖)

พฤติกรรมที่น่าเสนอทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงบทบาทในการผิดศีลธรรมของผู้หญิงที่ควร จะได้รับการแก้ไข นอกจากตัวละครที่น่าเสนอข้างต้นแล้วปิยะพรยังได้สร้างตัวละครหญิงที่ ทำผิดศีลธรรมไว้ในนวนิยายอีกจำนวนหนึ่ง ได้แก่ “มิ่งหล้า” ในเรื่องรากนคราที่อิจฉาวิชาแม้น เมืองผู้เป็นที่สาว จนกระทั่งทำให้แม้นเมืองเกิดความเดือดร้อนในชีวิตในที่สุด หรือ “ก่องเพชร” ในเรื่องวาวพลอยที่ผิดลักลอบมีสัมพันธ์กับ ธนิก ผู้เป็นชายชู้ทั้งที่ตนเองมีสามีอยู่แล้ว บทบาท ของตัวละครข้างต้นแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่ผิดศีลธรรม ซึ่งปิยะพรได้พยายามเสนอแนวทาง ในการปรับปรุงไว้ในนวนิยายด้วย

นอกจากนี้ปิยะพรยังได้นำเสนอแนวทางในการแก้ไขพฤติกรรมของผู้หญิงที่ไม่ดีในเรื่อง การไม่รับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะหน้าที่ของผู้เป็นแม่ที่ควรจะได้รับผิดชอบเรื่องการ

ปลูกฝังลักษณะนิสัยใจคอของลูกให้เป็นคนดี ปิยะพรได้นำเสนอบทบาทของผู้หญิงที่ไม่
รับผิดชอบหน้าที่ในความเป็นแม่ที่สร้างให้ลูกชายเป็นผู้เอาใจเอาเปรียบผู้ที่อ่อนแอกว่า ดังที่
ปรากฏเป็นบทบาทของตัวละครหญิงในเรื่องวาวพลอย คือ “ธานี”

“ธานี” เป็นตัวละครหญิงอีกตัวหนึ่งที่ไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ในความเป็นแม่ของตน โดย
สนับสนุนให้ ธนิก ลูกชายของตนมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงหลายคน โดยเฉพาะผู้หญิงที่มี
ฐานะร่ำรวยเพราะหวังผลประโยชน์จากการคบหา บทบาทดังกล่าวสะท้อนความสำคัญของ
ผู้หญิงในฐานะผู้เลี้ยงดูว่า ไม่ควรอบรมปลูกฝังความคิดเรื่องชายเป็นใหญ่สอนให้ผู้ชายกดขี่
ผู้หญิง ในขณะที่เดียวกันก็ควรจะให้รู้จักให้เกียรติทุกเพศอย่างเท่าเทียมกัน และไม่เอาใจ
เอาเปรียบกันอีกต่อไป ดังที่ปรากฏเป็นบทบาทในการชี้แนะให้ธนิกเอาใจเอาเปรียบผู้หญิงไว้
ในนวนิยายความว่า

แม้จะเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้ามาจากการทำงานสักแต่ไหนหาก
เพื่อปกป้องลูกชายที่เป็นแก้วตาดวงใจ ผู้เป็นแม่ก็อดส่ำสือเอาจาน
ข้าที่ยังรับประทานไม่อิ่มออกมาจากรั้ว...เอามาวางไว้ที่โต๊ะใกล้
ประตูแล้วเดินตรงไปโอบไหล่ลูกชาย

สีหน้าไม่ค่อยดี กิ่งหวาดเกรงกึ่งกังวลใจ และการเหลือบมอง
ออกไปนอกบ้านของเขาทำให้นางตีความไปอีกทาง

“ใช้ใหม่ลูก...นิกไม่ค่อยอยากมาเพราะอย่างนี้ใช้ใหม่...เรื่อง
คุณหนึ่งแต่งงานนิกก็ไม่ต้องเสียใจ...เราจะต้องไปกลัวอะไรเป็นผู้ชาย
เป็นฝ่ายได้อยู่แล้วทุกทาง” ความเห็นมักได้ ความคิดกดขี่ทางเพศ
กลับถูกเติมข้ำลงมาในใจนิกด้วยน้ำมือของคนเป็นแม่และผู้หญิง

“เขาจะไปแต่งงานก็ช่างเขาปะไร เราได้ทั้งตัว ได้ทั้งเงิน...
อย่างน้อยรถที่นิกขับนั้นเขาก็ออกให้ตั้งหลายแสน” (ปิยะพร
ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๙ : ๒๓๗ - ๒๓๘)

แนวทางในการแก้ไขพฤติกรรมของผู้หญิงที่ไม่ดีอีกประการหนึ่งคือการปรับปรุง
พฤติกรรมการดูถูกผู้ที่อ่อนด้อยกว่าตนเอง ซึ่งปิยะพรเห็นว่าพฤติกรรมในการดูถูกผู้อื่นนี้อาจจะ
นำไปสู่การสร้าง ความขัดแย้งในสังคม ดังนั้นจึงควรให้เกียรติผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน อีกทั้งยัง
ควรจะมีเมตตาแก่ผู้ที่ด้อยโอกาสหรือมีความสามารถด้อยกว่าตน ไม่ควรกีดกันแบ่งแยกหรือ
สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้น

ปิยะพรได้นำเสนอมโนทัศน์เรื่องแนวทางในการแก้ไขพฤติกรรมของผู้หญิงที่ถูกดูถูกผู้อื่น
ผ่านตัวละคร “วัน” ในเรื่องในวาระวัน ซึ่งตัวละครดังกล่าวได้แนะนำลูกสาวของตนให้ปรับปรุง

พฤติกรรมในการดูถูกผู้อื่น โดยใช้คำเสียงในการกระตุ้นเตือนให้มีวิถีปฏิบัติอย่างผู้ที่มีเมตตาต่อผู้อื่น เพื่อจะได้มีบริวารและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีความจริงใจอย่างแท้จริง และจะได้ใช้ชีวิตอยู่อย่างสงบสุข ดังที่ปรากฏเป็นคำพูดของวันในนวนิยายความว่า

“...คนเรานะจะเก่ง จะดี จะประสบความสำเร็จ มีทรัพย์มีศักดิ์ ลักแคลไหนด ถ้าทำให้คนที่มิดกดีศรีเท่าเทียมกับเรายอมรับนับถืออย่างจริงใจไม่ได้ ก็ไม่มีทางเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุขอย่างแท้จริงได้” ...

“แม่อยากให้นันทวางตัวเป็นผู้ใหญ่ การเป็นผู้ใหญ่ก็คือการวางตัวให้เหนือเด็กอย่างแท้จริง ถ้ารักจะเป็นนกอินทรีก็อย่าไปคิดจิกตีนกเล็ก ๆ ที่ไม่มีทางสู้...ถ้าเมื่อไหร่ที่เราไปจิกตีนกเล็กมันก็จะเปิดเผยขนหางของเราว่าที่แท้เราก็เป็นนกกกระจอก ไม่ใช่ชนกอินทรีอย่างที่พยายามสร้างภาพเลยสักนิด...” (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๕๐ : ๔๙๑ - ๔๙๒)

จะเห็นได้ว่าปิยะพรสร้างตัวละครให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีหลายประการ และปิยะพรก็ยังได้เสนอมนทัศน์ซึ่งเป็นแนวทางการแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าว เพื่อชี้ให้เห็นลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของผู้หญิง ที่จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อไม่ก่อปัญหาความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับผู้หญิงด้วยกัน ซึ่งเป็นมนทัศน์ที่สำคัญอย่างยิ่งของปิยะพร

๔.๓ การยกย่องเชิดชูคุณค่าของผู้หญิง

มนทัศน์ที่ปิยะพรนำเสนอเป็นประเด็นหลักอีกประการหนึ่งคือการยกย่องเชิดชูคุณค่าของผู้หญิง ปิยะพรเห็นว่าผู้หญิงเป็นเพศที่ดงาม จรรโลงสังคมให้ดียิ่งขึ้น แข็งแกร่งและสามารถพึ่งพาตนเองได้จึงนำเสนอตัวละครหญิงนวนิยายจำนวนมากให้มีบทบาทเป็นผู้หญิงที่ดี มีศีลธรรมเป็นผู้สร้างความดีงามให้กับสังคม นอกจากนี้ยังสร้างให้ผู้หญิงมีบทบาทในสังคมมากยิ่งขึ้น แสดงให้เห็นความสามารถที่มีมากจนไม่จำเป็นต้องพึ่งพาผู้อื่นสามารถยืนหยัดได้ด้วยตนเองอีกด้วย

๔.๓.๑ ผู้หญิงสามารถยืนหยัดอยู่ได้ด้วยตนเอง

ปิยะพรเห็นว่าผู้หญิงในสังคมปัจจุบันต้องมีความแข็งแกร่งและมีความสามารถ จึงสนับสนุนให้ผู้หญิงแสดงความสามารถของตนและยืนหยัดอยู่ได้ด้วยตนเองโดยได้นำเสนอเป็นมนทัศน์ที่สำคัญประการหนึ่ง จะเห็นได้จากการที่ปิยะพรสร้างตัวละครหญิงให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถสูงและมีความวิริยะอุตสาหะในการฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น นอกจากนี้ยังได้ใช้ความรู้ความสามารถดูแลผู้อื่น เป็นผู้นำทั้งในครอบครัวและในด้านการงานได้เป็นอย่างดี

ปิยะพรนำเสนอตัวละครหญิงที่เป็นผู้มีความสามารถมาก โดยเริ่มต้นในด้านการศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้ตัวละครนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน ตัวละครหญิงส่วนใหญ่สามารถสำเร็จการศึกษาในระดับสูงและบางตัวสามารถเข้าศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นของผู้ชาย ดังที่ผู้วิจัยได้เคยนำเสนอไว้ในหัวข้อ ๓.๒.๑.๓ บทบาทของตัวละครหญิงที่มีความสามารถและพึ่งพาตนเองได้

ตัวละครหญิงส่วนใหญ่ของปิยะพรก็มีความสามารถมาก เป็นผู้หญิงเก่งที่แม้ว่าจะทำงานในสาขาวิชาชีพของผู้ชายแต่ก็ได้พิสูจน์ความสามารถจนได้รับการยอมรับยกย่องความสามารถทั้งหมดนี้ของตัวละครจึงแสดงให้เห็นมโนทัศน์ของปิยะพรที่เห็นว่าผู้หญิงสามารถยืนหยัดอยู่ได้ด้วยตนเอง และไม่จำเป็นต้องพึ่งพาผู้ชายหรือแม้กระทั่งไม่จำเป็นต้องแต่งงาน เพื่อให้ผู้ชายดูแลปกป้องอีกต่อไป

“ดวงลดา” ในเรื่องดอกไม้ในป่าหนาวเป็นตัวละครหญิงที่ปิยะพรสร้างให้บทบาทเป็นผู้มีความสามารถทั้งในทางการศึกษาและการทำงาน จะเห็นได้ว่าดวงลดาสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทบัณฑิตและได้รับเชิญให้เข้าทำงานเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยทันทีที่แม้ว่าอายุน้อย จนได้รับการยกย่องถึงความสามารถและความเข้มแข็งที่สามารถดูแลตนเองได้โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น ดังที่ปิยะพรได้นำเสนอบทสนทนาของตัวละครในเรื่องได้แก่ นำโชคและศิลาที่กล่าวถึงความสามารถของดวงลดาด้วยความชื่นชมดังนี้

“มาสอนหนังสือที่มหาวิทยาลัยเอกชนไงล่ะ...” โชคบอก

“เก่งนะ เป็นผู้หญิงตัวคนเดียว ทำงานทำการเป็นเรื่องเป็นราวและดูแลตัวเองได้ดีขนาดนี้... เขากำลังจะขอทุนของมหาวิทยาลัยไปทำปริญญาเอก... จบโทแล้วนะนั่นนะ แวะข่าวว่าเรียนเก่งเสียด้วยอายุก็เห็นจะอ่อนกว่าหินสักสองสามปีละมัง” (ปิยะพร คักดีเกษม, ๒๕๔๙ : ๑๕๑)

ตัวละครหญิงที่ปิยะพรสร้างให้มีความรู้ความสามารถสูงจนไม่จำเป็นต้องพึ่งพาผู้อื่นและสามารถยืนหยัดอยู่ได้ด้วยตนเองนอกจากที่ได้นำเสนอไปข้างต้นนั้นยังปรากฏอยู่ในนวนิยายอีกเป็นจำนวนมาก เช่น “ครุฑา” ในเรื่องทรายสีเพลิง “วิรุงรอง” ในเรื่องทางสายธาร และ “สาลิน” ในเรื่องระบำดาว เป็นต้น

ปิยะพรสร้างตัวละครหญิงอีกจำนวนหนึ่งที่ประสบปัญหาภายในครอบครัว ถูกทำร้ายทั้งร่างกายและจิตใจจนเลิกกับสามีก็มีศักยภาพสามารถยืนหยัดด้วยตนเอง อีกทั้งยังสามารถดูแลลูกได้แต่เพียงลำพัง

“ดวงตา” ในเรื่องทรายสีเพลิง เป็นตัวละครหญิงที่ปิยะพรสร้างให้มีบทบาทในการเลิกรากับสามีและต้องเลี้ยงลูกแต่เพียงลำพัง แสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้หญิงที่สามารถรับผิดชอบทั้งตนเองและผู้อื่นให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีโดยที่ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาผู้ชาย ดังที่ปรากฏเป็นบทบาทของดวงตาในการพึ่งพาตนเองและเลี้ยงลูกให้ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี จากบทสนทนาของศรุตาทีก้าวถึงความสามารถในการยืนหยัดด้วยตนเองของดวงตาไว้ในนวนิยายความว่า

เมื่อผลจากบ้านหลังนั้นมาได้ เธอและแม่ก็มุ่งหน้าไปยังจังหวัดใหญ่ทางภาคเหนือ...แม่...ฝังตัวเองอยู่กับความเปล่าเปลี่ยวและงานหนัก เธอเองก็ต่อสู้ดิ้นรนทั้งทางกายและทางใจอย่างหนักหน่วงไม่แพ้กัน

จนกระทั่งในปีที่ห้า แม่ของเธอก็รวบรวมเงินทองได้มากพอที่ช่องทางจะเปิดกว้าง...และสองชีวิตก็มุ่งหน้าเข้าสู่ผืนแผ่นดินที่เป็นความหวังใหม่... (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๙ : ๑๔๕)

ตัวละครที่ปิยะพรสร้างให้มีบทบาทในการยืนหยัดต่อสู้กับความทุกข์ยากลำบากโดยไม่พึ่งพาผู้อื่น หลังจากที่ได้หย่าขาดกับสามีแล้วปรากฏอยู่ในนวนิยายอีกจำนวนหนึ่ง เช่น “อรพิม” และ “เจนจารี” ในเรื่องไต้ร่มไม้เลื้อย เป็นต้น แสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้หญิงที่แม้ว่าจะเคยเป็นฝ่ายพึ่งพาผู้อื่น ได้รับการดูแลจากผู้ชายเสมอ แต่หากมีความจำเป็นต้องใช้ชีวิตด้วยตนเองและเลี้ยงดูลูกแต่เพียงลำพังก็มีความสามารถที่จะยืนหยัดอยู่ได้อย่างเข้มแข็ง

นอกจากนี้ปิยะพรยังสร้างตัวละครหญิงบางตัวให้มีความสามารถสูงมาก จนกระทั่งสามารถเลี้ยงดูทั้งตนเองและครอบครัวได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

“ปาริณา” ในเรื่องไต้เงาตะวันเป็นตัวละครหญิงตัวหนึ่งที่ปิยะพรสร้างให้มีความสามารถในด้านการงานและมีจิตใจที่เข้มแข็งเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากบทบาทที่ปาริณาต้องกลายเป็นผู้นำครอบครัวอย่างไม่ทันตั้งตัว เนื่องจากพ่อของเธอเสียชีวิตกะทันหัน ความเข้มแข็งและความสามารถของปาริณาทำให้คนในครอบครัวที่มีจำนวนไม่มากนักไว้วางใจให้เธอเป็นผู้นำ ในขณะที่เดียวกันปาริณาก็มั่นใจในความสามารถของตนเองจึงได้แสดงออกผ่านบทสนทนาไว้ในนวนิยายความว่า

“หางานสมัยนี้ก็ไม่ใช่เรื่องง่ายนะ ริน่า” คนเป็นแม่ยังคงห่วงใย
“หาได้จะ...หนุมันใจ...หนุเพิ่งจบใหม่ ๆ เพิ่งเข้าทำงานที่นี่ไม่ถึงสามเดือน คิดว่าจะไม่ให้เขารับรองอะไรให้หรอก...ลำพังแค่ปริญญากับเกรดที่มี หนุกก็คิดว่าพอใจแล้ว” ...

... คุณรจนานิ่งเจียบ ความเคยชินกับการเป็นผู้ตามทำให้เธอ
จัดปาร์ตี้ขึ้นมาแทนที่ฉายอย่างไม่รู้ตัว ยิ่งเมื่ออีกฝ่ายแสดงความมั่น
อกมั่นใจ พร้อมเสมอที่จะเดินไปข้างหน้าเพื่อค้นหาและฝ่าฟันเธอก็ยิ่ง
ละเลยความคิดความเห็นที่แท้จริงของตนเอง... (ปิยะพร ศักดิ์เกษม,
๒๕๔๘ : ๑๐๐ - ๑๐๕)

ในขณะที่เดียวกันปิยะพรก็ได้นำเสนอความสามารถในการเป็นผู้นำของผู้หญิงใน
ครอบครัวที่มีขนาดใหญ่ โดยจะต้องการรับผิดชอบชีวิตของตนเองและเป็นผู้นำของครอบครัวที่
มีสมาชิกจำนวนมาก และสามารถควบคุมสมาชิกภายในครอบครัวที่มีทั้งผู้หญิงและผู้ชายได้เป็น
อย่างดี แสดงให้เห็นถึงอำนาจของผู้หญิงที่นอกจากจะยืนหยัดได้ด้วยตนเองแล้วยังสามารถเป็น
ผู้นำ เป็นที่พึ่งพิงให้แก่ผู้อื่นได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

“กมลลาสน์” ในเรื่องทางสายธารเป็นตัวละครหญิงที่ปิยะพรสร้างให้มีบทบาทในการเป็น
ผู้นำครอบครัวที่มีขนาดใหญ่ และในครอบครัวนั้นมีทั้งพ่อและน้องชายอีก ๔ คนที่เธอต้อง
ควบคุมดูแล ความสามารถและลักษณะนิสัยที่เด็ดเดี่ยว เข้มแข็งของกมลลาสน์ทำให้ทุกคนไม่เว้น
แม้กระทั่งสมาชิกในครอบครัวที่เป็นผู้ชายทุกคนเกรงกลัวและนับถือเธอ จนเธอสามารถควบคุม
และบังคับบัญชาทุกคนได้ ดังที่ปิยะพรได้นำเสนอบทบาทของกมลลาสน์ไว้ในนวนิยายความว่า

บรรยากาศผ่อนคลายตามสบายเกิดขึ้นในห้องโถงกว้างนั้น
ทันทีที่สตรีสูงวัยร่างบางก้าวพันกรอบประตูห้องโถงหน้าของตึกใหญ่
...อาจเป็นเพราะผู้ที่เพิ่งออกจากห้องไปอยู่ในฐานะที่เป็นเสมือน
มารดาของบุรุษแทบทุกคนในห้องนี้มาตลอดชีวิต

...หรือมิฉะนั้นก็อาจเป็นเพราะความเข้มแข็งเด็ดขาด รั้วรอบ
เฉียบแหลม ผสมผสานกับความเมตตาและยุติธรรมของเธอเป็นที่
ประจักษ์แก่ใจทุกคน จนสร้างความนับถือและยำเกรงอย่างไม่มีวัน
คลายคลอนขึ้นในหัวใจของน้องชายทั้งสี่ก็เป็นได้ ที่ทำให้ทุกคน
สำรวมระมัดระวังทั้งกิริยาและวาจาเสมอเมื่ออยู่ต่อหน้าเธอ (ปิยะพร
ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๐ : ๒๙๗)

นอกจากตัวละครหญิงที่ปิยะพรได้นำเสนอให้เป็นผู้นำในด้านครอบครัวไปแล้วข้างต้น
ยังมีตัวละครหญิงอีกจำนวนหนึ่งที่ปิยะพรสร้างให้มีความสามารถในการทำงานพึ่งพาตนเองและ
ยังดูแลสมาชิกในครอบครัวได้เป็นอย่างดี เช่น “ปาฏลี” ในเรื่อง บ้านร้อยดอกไม้ “ล่อองค์” ใน
เรื่องทางสายธาร และ “เจนจारी” ในเรื่องไต้ร่มไม้เลื้อย เป็นต้น

ในด้านการทำงาานนั้นนอกจากปิยะพรจะสร้างให้ตัวละครหญิงจำนวนหนึ่งเป็นผู้ที่มีความสามารถในด้านการงานแล้ว ปิยะพรยังได้สร้างให้ตัวละครหญิงบางตัวเป็นผู้นำในด้านการงาน โดยมีฐานะเป็นเจ้าของ หรือเป็นผู้บริหารที่สามารถจัดการกับกิจการภายในองค์กรได้เป็นอย่างดี ตัวละครในลักษณะนี้เป็นการเน้นย้ำให้เห็นถึงมโนทัศน์ของปิยะพรที่เชื่อว่าผู้หญิงมีความสามารถมาก ไม่เพียงแต่จะยืนหยัดอยู่ได้ด้วยตนเองเท่านั้นแต่ยังสามารถทำหน้าที่ผู้นำได้ดีไม่แพ้ผู้ชายอีกด้วย

“พิมลพัทธ์” ในเรื่องสะพานแสงคำเป็นตัวละครหญิงที่ปิยะพรสร้างให้มีความสามารถในด้านการทำงาานเป็นอย่างมาก จะเห็นได้ว่าปิยะพรกำหนดให้พิมลพัทธ์มีลักษณะเป็นผู้นำ กล้าคิดกล้าทำ นอกจากนี้ปิยะพรยังแสดงให้เห็นบทบาทของพิมลพัทธ์ในการเป็นผู้นำในด้านการงานจากการเป็นเจ้าของกิจการและเป็นผู้บริหารในองค์กรต่าง ๆ มากมาย พิมลพัทธ์มีความสามารถในการจัดการธุรกิจและมีกลวิธีในการบริหารที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องทำตามคำสั่งของเธอได้เป็นอย่างดี ดังที่ปิยะพรได้นำเสนอบทบาทของพิมลพัทธ์ในการทำงานที่ต้องควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาที่เป็นผู้ชายและมีอายุมากกว่าไว้ในนวนิยายความว่า

หมอกระดุกที่กำลังร่อยุ่และเป็นผู้โทร.ส่งข่าวถึงเธอเดินเข้ามาถึงพอดี พิมลพัทธ์ยกมือไหว้ทักทายแล้วสั่งงานต่อไม่มีหยุด หากก็ ฉลาดพอที่จะทำให้ทำที่แบบ 'เจ้านาย' ของตนเองอ่อนลงด้วยการแทนตัวเองด้วยชื่ออย่างเด็ก ๆ กับนายแพทย์ผู้มีอาวุโสกว่า...

... คล้ายกับว่าหญิงสาวผู้นี้เกิดมาด้วยดวงดาวที่กำหนดไว้ว่า จะต้องทุกอย่างที่ต้องการเสมอ นายแพทย์ผู้เพิ่งเดินมาถึงสนับสนุนทันที พร้อม ๆ กับที่ทุกคนทำตามคำสั่งของเธอกันมือเป็นระวิง (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๕๐ : ๖๔ - ๖๕)

นอกจากตัวละครข้างต้นแล้ว ตัวละครหญิงที่มีความสามารถในด้านการงานสูงอีกจำนวนหนึ่ง เช่น “ธัญธร” ในเรื่องบ้านร้อยดอกไม้ที่เป็นผู้บริหารห้างสรรพสินค้าจนประสบความสำเร็จ “กมลลาสน์” ในเรื่องทางสายธารที่เป็นผู้บริหารงานบริษัทมากมายและมีธุรกิจหลากหลายสาขา และ “รสา” ในเรื่องตะวันทอแสงที่เป็นมัณฑนากรผู้รับผิดชอบงานที่ต้องดูแลคนงานมากมายและทำงานร่วมกับผู้ชายในฐานะหัวหน้า เป็นต้น ตัวละครหญิงทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้หญิงที่นอกจากจะใช้ความรู้ในการประกอบอาชีพได้แล้วยังสามารถประสบความสำเร็จในด้านการงานจนถึงขั้นได้เป็นผู้นำอีกด้วย

จะเห็นได้ว่าปิยะพรสร้างตัวละครหญิงจำนวนมากให้เป็นผู้มีความสามารถสูงทั้งในด้านการศึกษาและในด้านการทำงาานจนสามารถเป็นผู้นำในการทำงานได้ ตัวละครหญิงกลุ่มนี้จึงได้รับการยอมรับยกย่องเป็นอย่างมาก ความสามารถดังกล่าวส่งผลให้ผู้หญิงสามารถยืนหยัดอยู่

ได้ด้วยตนเองและยังสามารถดูแลครอบครัว เป็นผู้นำสมาชิกในครอบครัวได้เป็นอย่างดีอีกด้วย บทบาทของตัวละครหญิงทั้งหมดที่ได้นำเสนอข้างต้นนี้แสดงให้เห็นถึงมโนทัศน์ของปิยะพรที่ยกย่องเชิดชูผู้หญิงให้เป็นผู้มีความสามารถได้อย่างชัดเจน

๔.๓.๒ ผู้หญิงที่ดีเป็นที่พึงของสังคม

ปิยะพรได้แสดงมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงประการหนึ่งซึ่งให้เห็นลักษณะของผู้หญิงที่ดีที่เป็นแก่นสารของสังคม ปิยะพรเห็นว่าผู้หญิงที่ดีจะเป็นเสาหลักให้กับสังคม เป็นแบบอย่างให้ผู้อื่นปฏิบัติตามและเป็นที่พึ่งพาให้กับผู้อื่นได้ นอกจากนี้ยังเห็นว่าผู้หญิงที่ดีควรมีลักษณะนิสัยที่ดีมากกว่าการเป็นผู้เพียบพร้อมในเรื่องทรัพย์สินสมบัติหรือรูปสมบัติ จึงสร้างตัวละครที่มีคุณค่าที่ดีได้รับการยอมรับยกย่องให้เป็นเลิศในด้านต่างๆ ได้แก่ การเป็นผู้ยึดมั่นในศีลธรรม การเป็นผู้รับผิดชอบหน้าที่ การเสียสละ และการอ่อนน้อมถ่อมตนและให้เกียรติผู้อื่น ดังที่ปรากฏเป็นแนวคิดของปิยะพรความว่า

ผู้หญิงที่ดีก็คือมนุษย์ที่ดี ดีเหมือนผู้ชายที่ตีตนเอง สำหรับ
ดิฉันความดีไม่มีเส้นแบ่งเพศ ดีก็คือเป็นคนดี มีศีลมีธรรมมีความ
ละเอียดรอบาป มีสัมมาอาชีวะ ยืนอยู่ได้ด้วยตัวเองไม่เป็นภาระสังคม
ให้เกียรติผู้อื่น มีเมตตาต่อสิ่งมีชีวิตร่วมโลก (ปิยะพร ศักดิ์เกษม
, สัมภาษณ์)

นอกจากแนวความคิดของปิยะพรเองข้างต้น ปิยะพรยังตั้งใจนำเสนอตัวละครหญิงที่ดีมีคุณลักษณะที่ดีหลายตัวเพื่อให้เห็นลักษณะของตัวละครที่ได้รับการยกย่องยอมรับจากตัวละครแวดล้อมอีกทั้งยังส่งเสริมด้วยการกำหนดบริบทในเรื่องให้สอดคล้องกับการกระทำอย่างชัดเจน โดยใช้ตัวละครหญิงที่ปิยะพรยกย่องให้เป็นแบบอย่างเป็นผู้นำเสนอ มโนทัศน์นี้ดังที่ผู้วิจัยจะได้นำเสนอต่อไป

ปิยะพรเห็นว่าปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้เริ่มต้นที่การมีศีลธรรมภายในจิตใจ รู้จักละอายและเกรงกลัวต่อการทำบาป ในส่วนของผู้หญิงปิยะพรเห็นว่าผู้หญิงที่ดีนั้นก็ควรจะมีจิตใจที่ดีและยึดมั่นในศีลธรรมเช่นเดียวกัน เมื่อมีสำนึกในคุณธรรมขั้นพื้นฐานข้างต้นก็จะทำให้มีแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดี สามารถตั้งมั่นอยู่ในความดีและมีชีวิตอย่างสงบสุขได้

ตัวละครหญิงที่มีบทบาทดีเด่นในด้านนี้คือ “วัน” ในเรื่องในวาระวัน ที่เป็นตัวละครหญิงที่ดีเป็นผู้ยึดมั่นในศีลธรรมที่ปิยะพรยกย่องและตัวละครแวดล้อมอื่นๆ ในเรื่องชื่นชมเป็นอย่างมาก แม้ว่าวันจะถูกกลั่นแกล้งและต้องเผชิญกับชะตากรรมที่ยากลำบากมาก แต่การตั้งใจมั่นให้การ

กระทำอยู่บนความถูกต้องดีงาม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ทำให้มีผู้เมตตาและเป็นผลให้วันประสบความสำเร็จในชีวิต ดังที่ปรากฏเป็นบทบาทของวันจากบทสนทนาในเรื่องที่วันกล่าวถึงการถูกอบรมสั่งสอนให้เป็นผู้ตั้งมั่นในศีลห้าและฆราวาสธรรมในนวนิยายความว่า

“อย่าให้รักษาศีลห้าคะ มีข้อปาดนาข้อเดียวที่อนุญาตให้หย่อน
ได้ถ้าเป็นการทำกิน หรือทำขายเพื่อเลี้ยงชีพ ส่วนข้ออื่นๆให้รักษาให้
เคร่งครัดทุกข้อ...”

... “แม่จงสอนหลานได้ดีจริง แค่อรักษาศีลห้า แคปฏิบัติ
ฆราวาสธรรม คนเราก็สามารถไปสู่ความสุขความเจริญได้แล้ว” คราว
นี้ชายผมขาวโพลนที่นั่งยอง ๆ ฟังอยู่แต่ต้นพุดขึ้นเรียบ ๆ (ปิยะพร
ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๘ : ๑๒๑ - ๑๒๓)

นอกจากตัวละครหญิงที่ดีมีศีลธรรมและนำธรรมะไปใช้ในการดำเนินชีวิตจนได้รับการยกย่องจากปิยะพรให้เป็นแบบอย่างเป็นแก่นสารของสังคมในข้างต้นแล้ว จะพบว่าปิยะพรได้สร้างตัวละครอีกจำนวนหนึ่งที่มีคุณลักษณะเช่นเดียวกันนี้ เช่น “คำประพาพ” ในเรื่องสะพานแสงคำ “ตะวันวาด” ในเรื่องตะวันเบิกฟ้า เป็นต้น ตัวละครเหล่านี้ดำรงชีวิตโดยใช้หลักธรรมเป็นแนวทางจึงเป็นผู้คิดดีและกระทำดี จนได้รับการยกย่องจากตัวละครแวดล้อมในเรื่องและประสบความสำเร็จในชีวิตในท้ายสุด

คุณลักษณะอีกประการหนึ่งที่ปิยะพรกำหนดให้ตัวละครหญิงที่ดีนำเสนอได้แก่ การเป็นผู้รับผิดชอบหน้าที่ได้เป็นอย่างดี จะเห็นได้ว่าตัวละครหญิงที่ปิยะพรยกย่องมักจะเป็นผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว การงานและได้รับการยอมรับจากคนในสังคมเป็นอย่างดี ตัวละครหญิงที่ประสบความสำเร็จนี้จะต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนในด้านต่างๆเหล่านี้เป็นที่ตั้งจึงจะสามารถบรรลุผลที่ตั้งเป้าไว้ ปิยะพรจึงได้สร้างตัวละครหญิงที่มีความเป็นเลิศในเรื่องความรับผิดชอบต่อหน้าที่จนประสบความสำเร็จในชีวิตไว้ในนวนิยาย

“อรพิม” ในเรื่องไต้ร่มไม้เลื้อยเป็นตัวละครหญิงที่ปิยะพรยกย่องให้เป็นแบบอย่างของผู้หญิงที่ดีที่สามารถรับผิดชอบต่อหน้าที่ทุกประการในชีวิต ทั้งในการเป็นลูกที่ดี เป็นภรรยาที่ดี เป็นผู้ทำงานดีและเป็นแม่ที่ดี ปิยะพรสร้างให้อรพิมเป็นผู้มีความมานะอดทน ขยันและรับผิดชอบต่องานทุกอย่างอย่างตั้งใจ ดังนั้นอรพิมจึงหน้าที่ทุกประการได้สำเร็จเรียบร้อยจนตัวละครแวดล้อมในเรื่องชื่นชมเป็นอย่างมาก ดังที่ปรากฏเป็นบทสนทนาของรวีวาร์ที่กล่าวชื่นชมความรับผิดชอบต่อหน้าที่ต่างๆของอรพิมจนประสบความสำเร็จไว้ในนวนิยายความว่า

ผู้ฟังพยักหน้ายิ้มๆ รอจนอรพิมพาเธอเข้าไปยังห้องซึ่งจัดให้เป็นที่พักแล้ว เธอจึงทิ้งตัวลงนั่งเมื่อปรารภออกมาว่า

“อันที่จริง พิมนี่เก่งมากนะ ดูแลครอบครัว...ทำงาน...จัดการกับทุกสิ่งทุกอย่างได้ราบรื่นแนบเนียนน่าชมทีเดียว...” (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๓ : ๒๘๖)

นอกจากตัวละครหญิงข้างต้นที่ปิยะพรสร้างให้เป็นผู้รับผิดชอบหน้าที่ของตนได้เป็นอย่างดีแล้วมีตัวละครหญิงอีกจำนวนหนึ่งที่ปิยะพรสร้างให้มีคุณลักษณะแบบเดียวกันนี้ไว้ในนวนิยาย เช่น “ดวงลดา” ในเรื่องดอกไม้ในป่าหนาว “วิรรอง” ในเรื่อง ทางสายธาร “ปาฏิ” ในเรื่องบ้านร้อยดอกไม้ เป็นต้น

คุณลักษณะของตัวละครหญิงที่ดีอีกประการหนึ่งที่ปิยะพรยกย่องเป็นอย่างมากคือการเป็นผู้เสียสละเพื่อผู้อื่น ปิยะพรเห็นว่าผู้หญิงเป็นเพศที่มีความอดทนและอ่อนไหวเป็นอย่างมาก ดังนั้นเมื่อเกิดปัญหาทั้งในระดับครอบครัวและระดับสังคมผู้หญิงมักจะเป็นผู้ที่เสียสละความสุขสบายหรือประโยชน์ส่วนตนเพื่อแก้ไขปัญหาอยู่เสมอ ปิยะพรเห็นว่าคุณลักษณะดังกล่าวทำให้ผู้หญิงเป็นผู้สร้างความดีงามความสงบสุขให้กับสังคมและผู้อื่นซึ่งสมควรได้รับการยกย่อง ปิยะพรจึงได้สร้างตัวละครที่เป็นผู้เสียสละให้กับครอบครัวและสังคม โดยแสดงความชื่นชมและให้ตัวละครแวดล้อมยกย่องเชิดชูเป็นอย่างมาก แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะของผู้หญิงที่ปิยะพรยกย่องได้เป็นอย่างดี

“มั่นเมือง” ในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่องรากนคราเป็นตัวละครหญิงที่ปิยะพรสร้างให้เป็นผู้เสียสละเพื่อผู้อื่น ตั้งแต่การเสียสละเพื่อความสงบสุขในครอบครัวไปจนถึงการเสียสละชีวิตของตนเองเพื่อคนในสังคม โดยยินยอมอุทิศตัวเป็นบรรณาการให้แก่เจ้าต่างรัฐเพื่อกระชับความสัมพันธ์ให้บ้านเมืองเกิดความสงบสุข มั่นเมืองจึงได้รับการยอมรับยกย่องในน้ำใจอันกว้างขวางที่ยินยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อผู้อื่นเป็นอย่างมาก ดังที่ปิยะพรได้ใช้บทสนทนาของมั่นเมืองที่พูดกับน้องสาวเพื่อแสดงบทบาทในการเสียสละตนเองเพื่อผู้อื่นในนวนิยายความว่า

“แต่พี่ก็มีทางออกเพื่อทุกคนแล้ว...มั่นเมืองจะขออุทิศชีวิตเพื่อชดใช้ทุกเรื่องและทุกคน...”

... “ที่ทำอย่างนี้เพราะพี่รักทั้งเจ้าและเจ้าน้อยยิ่งกว่าชีวิต พี่ยินดีฝังตนเองลงใต้พื้นดินเพื่อค้ำจุนให้ทุกคนอยู่ได้ ‘เรา’ เกิดมาเพื่อทำอย่างนี้ อย่างที่พี่เองต้องยึดเยียดตัวให้คนที่เขาไม่เคยรัก น้องก็ได้

ทำไปแล้ว ไปจมอยู่ใต้ดินที่เมืองมณฑลนานเกือบปีเพื่อค้าเงินเจ้าพ่อ และเซียงเงิน พี่ชชอบใจ” ... (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๓ : ๕๔๗)

นอกจากตัวละครข้างต้นปิยะพรยังได้นำเสนอตัวละครหญิงที่เป็นผู้เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อผู้อื่นในนวนิยายอีกจำนวนหนึ่ง เช่น “นภนภางค์” ในเรื่องลับแลลายเมฆ “มัทนา” ในเรื่องบัลลังก์แสงเดือน เป็นต้น ตัวละครทั้งหมดนี้ได้เสียสละเพื่อให้ผู้อื่นได้รับความสุข และช่วยให้ผู้ด้อยโอกาสในสังคมมีสภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น จึงได้รับการยกย่องจากตัวละครแวดล้อมในเรื่อง และสนับสนุนคุณลักษณะดังกล่าวนี้ให้เห็นว่าเป็นคุณลักษณะของผู้หญิงที่ดีที่ปิยะพรยกย่องได้อย่างชัดเจน

ความอ่อนน้อมถ่อมตนและให้เกียรติผู้อื่นก็เป็นคุณลักษณะที่ดีของผู้หญิงอีกประการหนึ่งที่ปิยะพรยกย่องชื่นชมเป็นอย่างมาก ปิยะพรเห็นว่าการอ่อนน้อมถ่อมตนจะทำให้ผู้อื่นเมตตาและให้ความช่วยเหลือในกิจธุระต่างๆจนประสบความสำเร็จ นอกจากนี้การให้เกียรติผู้อื่นก็จะทำให้อยู่ร่วมกันกับผู้คนในสังคมได้อย่างสงบสุข

“ตะวันวาด” ในเรื่อง ตะวันเบิกฟ้าเป็นตัวละครหญิงที่ปิยะพรกำหนดให้เป็นผู้มีความอ่อนน้อมถ่อมตนและให้เกียรติผู้อื่นอยู่เสมอ แม้ว่าตะวันวาดจะเป็นผู้ที่เกิดมาในตระกูลที่มั่งคั่งและมีอำนาจแต่ก็ไม่เคยยกตนข่มท่าน ให้ความเคารพและให้เกียรติผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกันเสมอ คุณลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะนิสัยประจำตนที่ทำให้ตะวันวาดเป็นที่รักของผู้คนแวดล้อมได้เป็นอย่างดี ดังที่ปิยะพรได้นำเสนอบทบาทในการเป็นผู้อ่อนน้อมถ่อมตนและให้เกียรติผู้อื่นของ ตะวันวาดไว้ในนวนิยายความว่า

ทันทีที่เดินตามหลังคุณวันขึ้นบันไดด้านหน้าอาคารเข้าไป บรรดาคนงานที่ต่างมีรถเข็นและหัวหรือเข่งคนละสามสี่ใบอยู่ในมือ ก็ร้องทักตะวันวาดกันเกรียวกราว เด็กสาวยกมือไหว้ทักทายทุกคน... อ่อนน้อมถ่อมตนตามคำสั่งสอนของคุณวัน...

... ผู้เป็นย่าอมยิ้ม มองท่าที่อ่อนน้อม หากเปิดเผยแจ่มใสและภาคภูมิใจในตนเอง ฟังเสียงหวานๆที่เหมือนจอละเอะ หากหนักแน่น แม่นยำในจุดยืนทุกคำอย่างชอบใจ...เด็กสาวทำอย่างที่คุณสอนได้ครบถ้วนทุกกระทง... (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๕๐ : ๔๓ - ๔๔)

นอกจากตัวละครข้างต้นปิยะพรยังได้นำเสนอตัวละครหญิงจำนวนหนึ่งให้เป็นผู้อ่อนน้อมถ่อมตนและให้เกียรติผู้อื่น เช่น “อรพิม” ในเรื่องไต้ร่มไม้เลื้อย “พิมลพัทธ์” ในเรื่องสะพาน

แสงคำ และ “วิรรอง” ในเรื่องทางสายธาร เป็นต้น ตัวละครทั้งหมดนี้มีบทบาทในการให้เกียรติและยกย่องผู้อื่นจึงทำให้ไม่เกิดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ขึ้นในสังคมโดยเฉพาะปัญหาความขัดแย้งระหว่างเพศและส่งเสริมให้เห็นว่าคุณลักษณะในด้านการเป็นผู้อ่อนน้อมถ่อมตนและให้เกียรติผู้อื่นเป็นคุณลักษณะของผู้หญิงที่ปิยะพรยกย่องเป็นอย่างมาก

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่าปิยะพรได้นำเสนอคุณลักษณะของผู้หญิงที่ดีที่เป็นแก่นสารของสังคม ได้แก่ การเป็นผู้ยึดมั่นในศีลธรรม การเป็นผู้รับผิดชอบหน้าที่ของตน การเป็นผู้เสียสละและการเป็นผู้อ่อนน้อมถ่อมตนและให้เกียรติผู้อื่น คุณลักษณะที่ได้นำเสนอข้างต้นนี้เป็นสิ่งที่ปิยะพรยกย่องดังจะเห็นได้จากการสร้างตัวละครจำนวนมากให้มีคุณลักษณะที่ดีดังกล่าว คุณลักษณะดังกล่าวนี้นอกจากจะส่งเสริมให้ผู้หญิงประสบความสำเร็จทุกด้านในชีวิตได้แล้ว ยังส่งผลต่อผู้คนแวดล้อมกล่าวคือ หากในแต่ละครอบครัวมีผู้หญิงที่ดีแล้วก็จะทำให้สามารถปลูกฝังให้คนในครอบครัวเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้ต่อไป จนในที่สุดก็สามารถเป็นที่พึ่งให้กับสังคมได้เป็นการช่วยเหลือสังคมส่งผลให้คนในสังคมได้ซึมซับสิ่งที่ดีงาม ได้ปฏิบัติตนดีตามไปด้วยส่งผลให้สังคมสามารถดำเนินไปอย่างสงบสุขเรียบร้อยเป็นอย่างดี

๔.๓.๓ ผู้หญิงเป็นผู้สร้างสิ่งที่ดีงามและจรรโลงสังคม

ในบรรดาตัวละครทั้งหมดกว่า ๘๐ ตัวที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิเคราะห์วิจัยในครั้งนี้ ปรากฏตัวละครที่เป็นฝ่ายดีส่วนมากเป็นตัวละครหญิง แสดงให้เห็นว่าปิยะพรพยายามยกย่องเชิดชูผู้หญิงโดยการนำเสนอมนทัศน์ที่แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงเป็นผู้สร้างสิ่งที่ดีงามและจรรโลงสังคม จะเห็นได้ว่าตัวละครหญิงที่ปิยะพรสร้างขึ้นเป็นผู้หญิงมีบทบาทที่ดีด้วยการสร้างสมาชิกที่มีคุณภาพให้กับสังคมและช่วยเหลือสังคมให้มีแต่ความสุข ดังจะเห็นได้จากบทบาทของตัวละครหญิงในการอบรมลูกหลานให้เป็นคนดีของสังคม และบทบาทในการมีส่วนคลี่คลายหรือแก้ไขปัญหาในสังคม

ปิยะพรสร้างให้ผู้หญิงเป็นผู้สร้างสิ่งที่ดีงามและจรรโลงสังคม วิธีการที่สำคัญประการหนึ่งในการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามคือการสร้างสมาชิกในครอบครัวให้เป็นคนดีมีศีลธรรมดังนั้นผู้หญิงในฐานะที่เป็นแม่ที่เป็นครูคนแรกของลูก และบุพการีผู้ดูแลลูกหลานจึงสมควรที่จะอบรมดูแลลูกหลานให้ตั้งมั่นอยู่ในการกระทำแต่ความดี

“วิมล” ในเรื่องทางสายธารเป็นตัวละครหญิงตัวหนึ่งที่ปิยะพรกำหนดให้แสดงบทบาทในการเป็นแม่ผู้สร้างลักษณะนิสัยที่ดีงามให้กับลูกคือ วิรรอง ทำให้วิรรองเป็นผู้ที่รู้จักความพอดีไม่ดิ้นรนไขว่คว้าหรือทะเยอทะยานจนลืมระลึกถึงการทำความดีและมีจิตใจที่เอื้อเฟื้อ รู้จักแบ่งปันมีน้ำใจให้กับผู้อื่น วิมลจึงเป็นผู้หญิงที่สร้างสิ่งที่ดีงามคือสร้างสมาชิกที่ดีให้แก่ครอบครัว

ดังที่ปิยะพรได้นำเสนอบทบาทของวิมลในการสั่งสอนลูกให้คิดดีและกระทำดี ทำให้วิรงรองที่แม้ว่าจะเป็นลูกภรรยาบ่อยกลับไม่มีปมด้อยและใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข กระทำประโยชน์ต่อทั้งตนเองและผู้อื่นดังที่ปรากฏในนวนิยายความว่า

เมื่อแม่ไม่เคยมีปมด้อย ไม่เคยมีความคิดไขว่คว้า
ทะเลอทยานให้มากกว่าจุดที่เป็นอยู่ วิรงรองจึงพลอยพอใจและมี
ความสุขกับสภาพที่เป็นอยู่ไปด้วย ความรักความเมตตาจากทุกคน
กึ่งน้องกึ่งเด็กในบ้านเป็นสิ่งที่เธอยินยอมน้อมรับอย่างเต็มใจ (ปิยะพร
ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๐ : ๑๓ - ๑๔)

นอกจากนี้ตัวละครหญิงของปิยะพรยังทำหน้าที่ในการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามด้วยการอบรมลูกหลานให้เป็นคนดีเพื่อจะได้เป็นสมาชิกที่มีคุณภาพและไม่ก่อปัญหาต่างๆขึ้นในสังคม แม้ว่าจะเป็นหน้าที่ต่อสังคมแต่บทบาทดังกล่าวถือเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้ปกครอง ดังนั้นผู้หญิงจึงสมควรอบรมดูแลลูกหลานให้เป็นคนดีของสังคม สร้างประโยชน์สุขให้กับผู้อื่นและจรรโลงสังคมให้เป็นสุขเช่นเดียวกัน ตัวละครหญิงของปิยะพรจำนวนหนึ่งก็ได้แสดงบทบาทในการสร้างสมาชิกที่ดีให้กับสังคม

“นารี” ในเรื่องทรายสีเพลิงเป็นตัวละครหญิงตัวหนึ่งที่ปิยะพรสร้างให้มีบทบาทในการดูแลอบรมหลานชายวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยอันตรายอยากรู้อยากลองให้มีจิตใจที่ดีงาม จะเห็นได้ว่าบทบาทของนารีคือการสร้างคนที่มีคุณภาพให้แก่สังคม โดยนารีได้อบรมให้บุรีคำนึงถึงความดีและคุณธรรมที่เป็นสิ่งยั่งยืนคงทน จะอยู่ติดตัวไปจนวันตายและคุณความดีนั้นก็ทำให้บุรีประสบความสำเร็จได้รับการยอมรับนับถืออย่างจริงจังจากผู้คนแวดล้อม บุรีได้นำคำสอนของยายมาใช้ในการดำเนินชีวิตและยังถ่ายทอดให้กับผู้คนแวดล้อมอีกด้วย ทำให้นารีเป็นผู้สร้างสรรค์สังคมและจุดประกายให้คนในสังคมส่วนหนึ่งแม้จะมีจำนวนไม่มากได้กลับมาสนใจการทำความดีมากยิ่งขึ้น ดังที่ปรากฏเป็นบทบาทของนารีในการสอนหลานชายให้คิดถึงการทำดีไว้จนกลายเป็นนิสัยความว่า

บุรีนั่ง ซึมซับ ไตร่ตรองถ้อยคำของผู้เป็นยายแทบทุกคำพูด
ใคร่ครวญอยู่เงียบๆภายในหัวใจอันอบอุ่นโอบเอื้ออยู่แล้วโดย
ธรรมชาติขณะที่คุณนารียังคงบอกต่อไปเรื่อยๆ

“ไม่ว่าสังคมเขาจะนับถือคนรวย นิยมคนหล่อ ยกย่องคนเก่ง
กันสักแค่ไหน...สำหรับยายแล้วไม่เห็นว่าจะไร้มันจะมั่นคงจริงจังกเท่า
คุณธรรมความดี ยายจึงอยากให้บียึดจับข้อคิดปฏิบัติเหล่านี้เอาไว้ให้

มันคงที่สุด...แกตัวไป บีจะได้เป็นคนทีใครๆก็ยกมือไหว้ได้โดยไม่ต้อง
กระดากใจ..." (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๙ : ๑๓๔ - ๑๓๕)

นอกจากตัวละครข้างต้นที่ผู้วิจัยได้นำเสนอมิตัวละครหญิงอีกจำนวนหนึ่งที่ปิยะพรสร้างให้มีบทบาทในการเป็นผู้สร้างสิ่งที่ตั้งตามด้วยการสร้างสมาชิกที่ดีของสังคม เช่น "อรพิม" ในเรื่อง ได้ร่มไม้เหลือง ที่เป็นผู้ที่ความดีจนทำให้ผู้ที่อยู่รอบตัวมีจิตใจที่ดีและทำดีตามไปด้วย "วัน" ในเรื่อง ในวาระวัน ที่เป็นผู้อบรมดูแลให้ลูกทุกคนเป็นคนดี ประสบความสำเร็จในชีวิต และทำประโยชน์ให้กับสังคม เป็นต้น ตัวละครหญิงในกลุ่มนี้จึงเป็นตัวละครที่สนับสนุนมโนทัศน์ของปิยะพรที่ต้องการนำเสนอความดีงามของผู้หญิงในฐานะที่เป็นผู้สร้างสรรค์สิ่งที่ตั้งตามและจรรโลงสังคมได้เป็นอย่างดี

วิธีการช่วยเหลือสังคมให้มีสภาพที่ดีขึ้นอีกวิธีการหนึ่งที่ปิยะพรกำหนดให้ตัวละครหญิงนำเสนอได้แก่ การมีส่วนร่วมในการคลี่คลายหรือแก้ไขปัญหาในสังคม ตัวละครหญิงของปิยะพรมีวิธีการเข้าช่วยเหลือสังคมที่หลากหลายตามกำลังและสถานภาพของตัวละครแต่ละตัว ได้แก่ การตัดสินใจเข้าแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง การจัดตั้งองค์กรหรือมูลนิธิช่วยเหลือคนในสังคมที่ด้อยโอกาสและประสบปัญหา จึงถือได้ว่าผู้หญิงมีบทบาทในการจรรโลงสังคมให้ดีและสงบสุขมากยิ่งขึ้น

"แมนเมือง" ในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง รากนครา เป็นตัวละครหญิงที่ปิยะพรสร้างให้มีบทบาทเป็นผู้เข้าแก้ไขปัญหาในสังคมในระดับชาติ เนื่องจากแมนเมืองมีสถานภาพเป็นเจ้าของชนชั้นผู้ปกครอง ดังนั้นบทบาทของแมนเมืองจึงเป็นผู้กutschนเป็นบรรณาการต่างรัฐเพื่อสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างรัฐ และทำให้บ้านเมืองของตนสงบสุข ดังที่ปิยะพรได้นำเสนอบทบาทในการตัดสินใจเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อช่วยเหลือสังคมและบ้านเมืองของแมนเมืองในนวนิยายความว่า

เธอเลือกแล้ว!...ปักใจเลือกทำทุกสิ่งทุกประการด้วยพันธะ
ด้วยหน้าที่ต่อบ้านเมืองและบรรพบุรุษ...เธอเลือกอยู่กับความขมขื่น
อับอายไปชั่วชีวิต เลือกฝังตนเองไว้ใต้พื้นพสุธาเพื่อค้ำจุนหลักเมือง
แห่งเชียงใหม่ แม้การเลือกของเธอจะปราศจากสิ่งตอบแทน ไม่มีผู้ได้รับ
เห็น ยกย่อง และชื่นชม (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๓ : ๒๒๖)

ตัวละครหญิงของปิยะพรบางตัวมีบทบาทในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและคลี่คลายปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมผ่านการเข้าร่วมงานของมูลนิธิ จะเห็นได้ว่าตัวละครหญิงของปิยะพรมีบทบาทในการเป็นนักสังคมสงเคราะห์โดยที่ไม่ได้ต้องการชื่อเสียงหรือผลประโยชน์ตอบแทน แต่เกิดจากจิตใจที่ตีงามที่มีความตั้งใจแน่วแน่ต้องการจะช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสมากกว่าตนหรือผู้ที่ประสบภัยเช่นเดียวกันกับตน

“มัทนา” ในเรื่องบัลลังก์แสงเดือนเป็นตัวละครหญิงที่ปิยะพรสร้างให้มีบทบาทในการเป็นผู้ก่อตั้งสถานฟื้นฟูผู้ป่วยทางจิต เนื่องจากมัทนาเคยมีประสบการณ์ในการถูกสามีเก่าที่มีอาการผิดปกติทางจิตทำร้ายร่างกายจนบาดเจ็บสาหัสตลอดระยะเวลาสามปีที่อยู่ร่วมกัน เมื่อเธอหย่าขาดเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้วมัทนามีทรัพย์สินมากเพียงพอที่จะบริจาคแก่การกุศลเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและผู้ที่ยกยอแลผู้ป่วยทางจิตเช่นที่เธอเคยประสบมา จึงได้ก่อตั้งสถานฟื้นฟูผู้ป่วยทางจิตขึ้น ดังที่ปิยะพรได้นำเสนอบทบาทของมัทนา ผ่านบทสนทนาของมนทกานต์และดาวราไว้ในนวนิยายความว่า

“นี่ก็เป็นอีกที่หนึ่งที่แม่ของเธอได้วางรากฐานไว้...” เสียงคนข้างตัวเอ่ยขึ้นลอยๆ และมนทกานต์ก็ได้แต่หันมามองด้วยความงุนงง
สีหน้าของเธอทำให้ดาวราหัวเราะขัน รีบบอกว่า

“คงยังไม่มีใครบอกเธอ...ฉันเองก็ลืมไป สถานฟื้นฟูที่ฉันทำงานอยู่นั้นนะ แม่ของเธอเป็นต้นคิดและเป็นผู้ก่อตั้งนะ ที่นี้ก็เหมือนกัน...เป็นลักษณะงานแบบเดียวกัน แต่ที่ที่ฉันทำงานอยู่เป็นที่สำหรับคนแก่ ส่วนที่นี้จะเป็นสถานที่สำหรับคนที่มีความแปรปรวนทางจิตใจและพฤติกรรมด้วยสาเหตุอื่นๆ” ...

... “แม่ของเธอทำกุศลไว้มากนะ ท่านใจดี...คงไปเคยเห็นเคยไปสะเทือนใจด้วยเรื่องอะไรคล้ายๆแบบนี้มาแล้วละมัง ถึงได้คิดจะทำ...เพื่อช่วยเหลือ เพื่อแก้ไข...” (ปิยะพร ตักดีเกษม, ๒๕๔๘ : ๓๓๒ - ๓๓๔)

นอกจากนี้ปิยะพรยังได้นำเสนอบทบาทของตัวละครหญิงที่เข้าช่วยเหลืองานของมูลนิธิสังคมสงเคราะห์เพื่อสาธารณกุศล เพราะความมีน้ำใจ ความตั้งใจที่ดี และต้องการจะแก้ไขปัญหาในสังคมให้หมดสิ้นไปอย่างแท้จริง

“อรพิม” ในเรื่องไต้ร่มไม้เลื้อยเป็นตัวละครหญิงที่ปิยะพรนำเสนอบทบาทในการเป็นผู้ช่วยเหลืองานสังคมสงเคราะห์ในส่วนของเด็กและผู้หญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศหรือตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ อรพิมได้พบกับเด็กหญิงพยายามฆ่าตัวตายเพราะตั้งครรภ์ก่อนวัยที่อยู่ใน

โรงพยาบาลแล้วไม่มีผู้ช่วยรับผิดชอบการรักษาพยาบาลด้วยความบังเอิญจึงเข้าช่วยเหลือ หลังจากนั้นจึงได้ศึกษางานของมูลนิธิและเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครคนหนึ่งที่ตั้งใจทุ่มเทช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทั้งกำลังกายและกำลังทรัพย์ ดังที่ปิยะพรได้นำเสนอบทบาทของอรพิมไว้ในนวนิยายความว่า

อรพิมเดินตรงเข้าไปหา วาغبัตร์เครตติลงเจียบๆเมื่อบอก
อย่างอ่อนโยนว่า

“ช่วยเด็กเถอะคะ ทั้งหมดนี้ดิฉันรับผิดชอบเอง” ...

... อรพิมยิ้มพยักหน้ารับ กล่าวคำอำลาและรับการทำ
ความเคารพของสาวน้อยผู้นั้นอย่างใจดี ก่อนที่จะหมุนตัวกลับเดินตัวตรง
ผลจากไป...หวังว่าเด็กคนนั้นคงจะปลอดภัย หวังว่าบุคคลผู้เต็มใจ
ทำงานและเสียสละเพื่อผู้อื่น เช่นผู้คนในหน่วยงานนี้จะมีกำลังใจ
เข้มแข็งและมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกวัน (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, ๒๕๔๓

: ๓๙๔ - ๓๙๖)

จะเห็นได้ว่าปิยะพรสร้างให้ตัวละครมีบทบาทในการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้กับสังคม โดยการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสกว่าตน นอกจากตัวละครที่ได้นำเสนอไปแล้วข้างต้นมีตัวละครหญิงอีกจำนวนหนึ่งที่มีบทบาทในลักษณะนี้ เช่น “นภนภางค์” ในเรื่องลับแลลายเมฆที่ได้เข้าช่วยเหลือทั้งในเรื่องทรัพย์สินและทำงานให้กับมูลนิธิช่วยเหลือผู้หญิงที่ประสบภัยจากการถูกข่มขืนกระทำชำเรา นอกจากนี้ยังมีตัวละครหญิงที่เป็นเจ้าหน้าที่ในมูลนิธิโดยตรงคือ “สิบพร” ในเรื่องลับแลลายเมฆและ “วลัย” ในเรื่องไต้ร่มไม้เลื้อยที่ทำงานเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นอย่างตั้งใจจริง

ปิยะพรเน้นย้ำประเด็นที่ผู้หญิงมีบทบาทในการช่วยเหลือสังคมคลี่คลายปัญหาด้วยการเสียสละตนเอง เพื่อให้เกิดความสันติสุขในสังคม และมีบทบาทในการช่วยเหลือผู้คนในสังคมให้มีสภาพชีวิตที่ดีขึ้นเป็นพิเศษ โดยการสร้างตัวละครหญิงจำนวนมากและปรากฏซ้ำหลายครั้งในนวนิยายหลายเรื่องให้มีบทบาทในการช่วยเหลือผู้หญิงด้วยกัน นอกจากจะช่วยเหลือในระดับครอบครัวแล้วยังมีบทบาทในการช่วยเหลือผู้หญิงในสังคมวงกว้างอีกด้วย จะเห็นได้ว่าตัวละครหญิงของปิยะพรที่มีบทบาทในการช่วยเหลือจรโลงสังคมนี้ อาจจะเป็นผู้ช่วยเหลือด้วยตนเอง หรือมีส่วนร่วมกับมูลนิธิที่ช่วยเหลือผู้หญิง ซึ่งถือเป็นบทบาทในการจรโลงสังคมอีกประการหนึ่งที่ปิยะพรกำหนดขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงความดีงามของผู้หญิงที่มีสำนึกในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม บทบาทของตัวละครเหล่านี้จึงสามารถนำเสนอโน้ตทัศน์ของปิยะพรที่เห็นว่าผู้หญิงเป็นผู้สร้างสิ่งที่ดีงามและจรโลงสังคมได้อย่างแท้จริง

จากการศึกษามโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงที่ปรากฏในนวนิยายที่ปิยะพรนำเสนอผ่านตัวละครนั้นพบว่า ปิยะพรมีมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงอย่างชัดเจนว่าผู้หญิงเป็นเพศที่ดั่งงาม มีการประกอบคุณความดีเป็นที่ประจักษ์แก่สังคม ทั้งการเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นผู้สร้างสมาชิกที่ดีในครอบครัว รวมถึงการช่วยเหลือสังคมและเป็นผู้สร้างสันติสุขในสังคม แม้ว่าในบางครั้งผู้หญิงก็มีลักษณะนิสัยที่ไม่ดีหรือมีบทบาทบางประการที่สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น แต่โดยรวมแล้วผู้หญิงก็ยังเป็นผู้ที่มีความอ่อนโยนและสามารถสร้างคุณความดีได้เป็นที่ประจักษ์

ปิยะพรเห็นว่าผู้หญิงเป็นเพศที่มีความสามารถไม่แพ้ผู้ชาย เนื่องจากผู้หญิงที่ได้รับโอกาสให้มีบทบาทในสังคมในด้านต่างๆ ทั้งด้านการศึกษา และด้านการทำงานก็สามารถแสดงศักยภาพที่ดีของผู้หญิงได้ จะเห็นได้จากการเป็นผู้นำในด้านการงาน และการประสบความสำเร็จอย่างสูงในด้านการศึกษา อีกทั้งมีผู้หญิงจำนวนมากที่นอกจากจะสามารถพึ่งพาตนเองได้แล้วยังเป็นดูแลครอบครัวได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นเครื่องพิสูจน์ว่าผู้หญิงมีความสามารถดีไม่แพ้ผู้ชาย

นอกจากนี้ปิยะพรยังเห็นว่าผู้หญิงเป็นเพศที่ถูกกระทำหรือตกเป็นรองเพศชายอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากมีสรีระที่บอบบางกว่า และสังคมก็ยังเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ทำให้ผู้หญิงด้อยกว่าผู้ชาย ดังนั้นปิยะพรจึงเรียกร้องให้เปลี่ยนแปลงค่านิยมบางประการ พร้อมทั้งนี้ยังเรียกร้องให้คนในสังคมให้ความร่วมมือ ช่วยกันแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นกับผู้หญิง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการข่มขืนกระทำชำเรา หรือปัญหาการใช้ความรุนแรงกับผู้หญิง และปัญหาการกีดกันทางเพศ แม้ว่าจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็วก็ตาม แต่ปิยะพรก็ต้องการให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นในสังคม เพื่อให้ผู้หญิงและผู้ชายมีบทบาทและสถานภาพที่เท่ากันอย่างแท้จริง

ปิยะพรใช้นวนิยายในการนำเสนอมนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงผ่านการสร้างตัวละครที่มีบทบาทปฏิสัมพันธ์กันในเรื่อง ทำให้เห็นมโนทัศน์ที่ต้องการเรียกร้องให้ผู้หญิงมีสถานภาพที่ดีขึ้น ได้รับความเป็นธรรมมากขึ้น และการเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับผู้หญิงให้เหมาะสม อีกทั้งควรจะได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงเป็นเพศที่ดั่งงาม มีคุณค่า สมควรได้รับการยกย่องเชิดชู ปิยะพรนำเสนอมนทัศน์ดังกล่าวผ่านนวนิยายโดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเสนอผ่านการสร้างตัวละคร ซึ่งทำให้เห็นความสัมพันธ์ของตัวละครกับการนำเสนอแนวคิดของผู้เขียนได้อย่างชัดเจน การนำเสนอมนทัศน์ดังกล่าวผ่านนวนิยายเป็นแนวทางในการตีแผ่ให้สังคมได้เห็นความสำคัญของปัญหาความไม่เท่าเทียมกันทางเพศในสังคม เรียกร้องให้คนในสังคมใส่ใจและร่วมกันแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังได้วิธีการหนึ่ง